

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM

2016. MÁJUS

BONUM PUBLICUM

06

„A BÖRTÖN
VESZÉLYES ÜZEM...”
Interjú Csóti Andrással

10

REKORDSZÁMÚ
LÁTOGATÓ A 7. LUDOVIKA
FESZTIVÁLON

33

KÍNA NAGYKÖVETE
AZ NKE-N

LEADING CHANGE EXECUTIVE FORUM

National University of Public Service requests the pleasure of your company to the

LEADING CHANGE EXECUTIVE FORUM

Leading Change in Complex Times and Hard Places

Keynote speaker:

ANGEL SAZ CARRANZA

Director, ESADEgeo Center for Global Economy and Geopolitics

"NETWORK LEADERSHIP IN INTERGOVERNMENTAL SETTINGS"

Welcome note by

DR. ROBERT KRAMER

International Chair of Public Leadership, NUPS

Date: 16:00-18:00 Tuesday,
24th May 2016

Venue: Zrinyi Hall, Ludovika Campus,
2 Ludovika sqr. 1083, Budapest

bonum • publicum

1

19

„A migrációnak csak a szele csapott meg bennünket, a következő évtizedekben az úgynevezett klímamigránsok megjelenése sokkal nehezebb feladat elé állítja majd Európát” – hangzott el a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen tartott tudományos konferencián. Az NKE és az Anna Lindh Alapítvány közös rendezvényén a szakemberek az euromediterrán térség kihívásait vizsgálták a tömeges migráció szemszögéből.

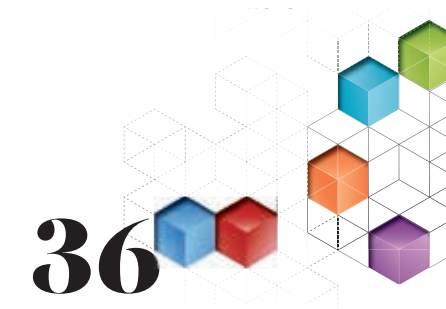
39

Mindig a feladatnak próbálok megfelelni
– Schmittné Makray Katalinnal beszélgettünk

06

„A börtön veszélyes üzem...”
– Interjú Csóti Andrással

36

Úton a Jó Állam Jelentés felé

52

Az egyenruha kötelez

TARTALOM 2016. MÁJUS

02	MOZAIK	22	A DARABOLÓS FŐHADNAGY ÉS AZ ARZÉNES ASSZONYOK	39	MINDIG A FELADATNAK PRÓBÁLOK MEGFELELNI – SCHMITTNÉ MAKRAY KATALINNAL BESZÉLGETTÜNK
06	„A BÖRTÖN VESZÉLYES ÜZEM...” – INTERJÚ CSÓTI ANDRÁSSAL	24	TIZENÖT ÉVES A MAGYARY SZAKKOLLÉGIUM	43	EGYRE NEHEZEBB HELYZETBEN TÖRÖKORSZÁG
10	REKORDSZÁMÚ LÁTOGATÓ A 7. LUDOVIKA FESZTIVÁLON	27	20 ÉVES AZ NBSZ	46	A POLICE MEDIC OTTHONA
14	RÁKÓCZI-EMLEKÉV AZ NKE-N	30	NEGYEDSZÁZAD A KATONAI VEZETŐKÉPZÉS SZOLGÁLATÁBAN	49	ILYENEK VOLTAK A MONARCHIA HAJÓI
17	EREDMÉNYESEN ZÁRULT A VIHAR 2016	33	KÍNA NAGYKÖVETE AZ NKE-N	52	AZ EGYENRUHA KÖTELEZ
19	„A PÁRBESZÉD NEM VÁLASZTÁS KÉRDÉSE”	36	ÚTON A JÓ ÁLLAM JELENTÉS FELÉ	54	A HONVÉDELEM NAPJÁRA
				56	AJÁNLÓ

NKE-s tanárok az MTA új tagjai között

Az Akadémikusok Gyűlése május 2-i zárt ülésén megválasztotta az MTA új rendes, levelező, külső és tiszteleti tagjait. A 187. közgyűlésen megválasztott akadémikusok között van az NKE két egyetemi tanára: Prof. Dr. Kiss György és Prof. Dr. Halmai Péter is, akiket a IX. Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya levelező tagjaivá választott a testület. Kiss György az Államtudományi és Közigazgatási Kar dékánja. Tudományos pályája során behatóan elemezte a munkajog alapintézményeit. Iskolateremtő hatása a magyar munkajogi gondolkodás átalakulásán mérhető le. Számos követője van, téziseit alapul véve több fiatal kutató szerzett tudományos fokozatot. Hagyományokat követve jelentősen hozzájárult, hogy a nemzetközi tudományos élet figyelme ráirányuljon a magyar munkajogtudományra.

Halmai Péter az NKE Nemzetközi és Európa Tanulmányok Kar tanszékvezető egyetemi tanára, a nemzetközi gazdaságtan, a makroökonómia, az összehasonlító gazdaságtan és az agrár-közigazdaságtan művelője. Az európai konvergenciafolyamatok vizsgálatában elsőként alkalmazta a potenciális növekedés megközelítését, valamint kidolgozta a konvergenciakrízis hipotézisét. Hallgatói közül tízen szerezték meg a PhD-címet, hárman habilitáltak. 2010-től az MTA GMB alelnöke.

2,2 milliárd az Új Nemzeti Kiválóság Programra

A Kormány idén 2,2 milliárd forintot fordít költségvetési forrásból az Új Nemzeti Kiválóság Programra, amelynek célja, hogy a hangsúly egyre inkább az innovációra, a kutatásra helyeződjön Magyarországon a régiókn belül. A rendelkezésre álló keretből az alap- és mesterszakos, valamint a doktori képzésben részt vevő hallgatók mellett doktorjelölteket és 40 év alatti fiatal kutatókat is támogatnak. A tervek szerint éves szinten ezer hallgató számára biztosítanak ösztöndíjat, amelynek az összege 75 ezer forinttól 350 ezer forintig terjed.

Az ösztöndíjpályázatokat 2016 tavaszán hirdetik meg, a kedvezményezett időszak a 2016/2017-es tanév őszi félévében indul. A tanévenként, megfelelő feltételek teljesülése esetén meghosszabbítható ösztöndíjpályázatok időtartama a hallgatók esetén egységesen 10 hónap. A program részeként az új ösztöndíjast befogadó intézmény az ösztöndíjak után kutatási és rezsitámogatást kaphat. Az ösztöndíj 40 százalékat kitevő összegre az a felsőoktatási intézmény lesz jogosult kutatási infrastrukturális rezsiköltség-térítés jogcímen, amelyben a kutatói ösztöndíjas hallgató a tanulmányait végzi.

A HÖÖK megreformálná a jelenlegi ösztöndíjrendszert

A Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciája (HÖÖK) megreformálná a jelenlegi ösztöndíjrendszert és emelné a juttatásokat jövő szeptembertől. Gulyás Tibor, a HÖÖK elnöke szerint a 2007-es szabályozás megváltoztatására azért van szükség, mert jelenleg nincs koherens rendszer, a források – normatívák – és a juttatások között nincs összhang. Ráadásul tíz éve változatlanok az összegek. A HÖÖK javaslata szerint a jelenlegi 119 ezer forint-ról 176 ezerre nőne a hallgatói normatíva, a lakhatási támogatás 60 ezer helyett 86 ezer forint lenne, emelkedne a tankönyv-, jegyzettámogatási, sport és kulturális normatíva és a köztársasági ösztöndíj mértéke is. Javaslatauk szerint az ösztöndíjakat az egyes tantárgyakban elért teljesítményekhez kötnék, és a rész-ösztöndíjakból állna össze a teljes juttatási összeg. A változtatás érintené a bírálati rendszert, beemelné a kritériumok közé a fajlagos jövedelem számítását. A visszaélések megakadályozása érdekében objektív szempontként a szülői jövedelmet vennék figyelembe, függetlenül a hallgató bejelentett lakcímétől. A köztársasági ösztöndíj összege 2008 óta változatlan. A cél a juttatás presztízsének visszaállítása, az ösztöndíj mértékének növelése. Azt is szeretnék, ha a jövőben a köztársasági elnök adná át az okleveleket. A HÖÖK reményei szerint a szükséges törvénymódosítások már nyáron, de legkésőbb ősszel megszülehetnek, és az új rendszer 2017 szeptemberében életbe léphetne.

Folytatódik a Ludovika Campus fejlesztése

Párhuzamosan több helyszínen zajlanak a Ludovika Campus-projekt kivitelezési munkálatai: az Orczy-park Üllői úti felén, a Diószeghy Sámuel utcában és az azzal szemközti területen kezdődtek meg az építési munkák. Hamarosan elkészülnek az új oktatási épület pincefalai és a zárófödém, ezt követően kezdődhet meg az alapszintű gépészeti és villanszerelés. Még idén októberben szerkezetkészsé válhat az épület, amelyet a hallgatók és oktatók a 2017/18-as őszi tanévben már használatba vehetnek, a környezetében lévő zöldterülettel és járdákkal együtt. A Diószeghy utcában található, leromlott állapotú rendőrségi épület vasbeton szerkezete szolgál majd alapjául az új rendészeti oktatási egységnek, ugyanakkor a homlokzati részeket és a belső elválasztófalakat elbontják. A speciális kialakítású épület alkalmas lesz lőfegyver tárolására; a tantermeken kívül pedig laborok és számos olyan helyiség is készül, amelyek a rendőri képzést szolgálják. A szomszédos üres telken az épülethez kapcsolódó, az Orczy Úti Kollégiumhoz hasonlóan hatszáz fős szállóépület áll majd rendelkezésre, kizárólag a kar hallgatói számára. A Diószeghy utca Orczy-park felőli oldalán a lövészklub épületének alapozása is megkezdődött.

Együttműködési megállapodás a grúz rendőrakadémiával

A rendészeti képzést érintő együttműködési megállapodás született az NKE és a Georgia Belügyminisztérium Rendőrakadémiája (LEPL) között. A hivatalos dokumentumot április végén dr. Kis Norbert továbbképzési és nemzetközi rektorhelyettes és Shalva Khutsishvili belügyminiszter-helyettes írta alá.

A két intézmény a rendészeti oktatás és képzés területén közös projekteket, valamint hallgatói és oktatói csereprogramokban vesz majd részt, de megosztják egymással a kurzusokkal és a tanítási módszerekkel kapcsolatos tapasztalataikat és kutatási eredményeiket is. Emellett a partnerek a sport és a kultúra területére is terveznek együttműködést, a megállapodás megvalósításának részleteit közösen dolgozzák ki. Az intézmények képviselői elmondták, hogy a LEPL számára elsősorban az NKE Rendészettudományi Doktori Iskolája, az NKE részére pedig a másik fél távoktatásban szerzett tapasztalata lehet érdekes a jövő szempontjából. Shalva Khutsishvili hozzáfűzte, a magyarországi nyitás azért is kiemelt fontosságú, mert országának jogalkotása az angol-szász mintát követi, így a magyar példa merőben új tanulságokkal is szolgálhat számukra.

Magyarország katonai attasé hivatalt nyit Zágrábban

A Magyarország és Horvátország közötti védelmi együttműködés fokozása érdekében hazánk katonai attasé hivatalt nyit Zágrábban, és Horvátország katonai attaséját is várják Budapestre. A két ország honvédelmi miniszterei, Simicskó István és Josip Buljevic április végén egyeztetett a kétoldalú együttműködés megerősítéséről. Simicskó István sajtótájékoztatón elmondta: horvát kollégájával közösen értékelték napjaink biztonsági kihívásait, köztük kiemelten a migrációs helyzetet. Ennek kapcsán egyetértettek abban, hogy a tömeges migráció biztonsági kockázatokat is jelent – tette hozzá. Josip Buljevic is úgy nyilatkozott: a különböző biztonsági kérdésekről magas fokú egyetértésben tárgyaltak. Kiemelte: Horvátország számára stratégiai szempontból fontos, hogy nemcsak katonai téren, hanem valamennyi területen erősítsék a kapcsolatot Magyarországgal.

FOTO: BOTÁR GERGELY

Hatvan millió embert érint a legutóbbi El Niño-jelenség

Az ENSZ szerint világszerte mintegy hatvan millió embert érint a legutóbbi El Nino légköri jelenség. A négy-öt évenként jelentkező csendes-óceáni meleg áramlat felmelegíti a felszíni hőmérsékletet, viharokat, áradásokat vagy épp ellenkezőleg, aszályt okoz a világ számos táján. A 2015/16-os volt az egyik eddigi leghevesebb El Niño, tizenhárom országban okozott károkat Afrikában, Közép- és Dél-Amerikában, Kelet-Ázsiában és a Csendes-óceánon. Csak Afrika déli részén 32 millió ember éhezik az El Nino okozta áradások és szárazságok következtében. Etiópiában, amely az utóbbi

ötven év legsúlyosabb aszályát éli át, tíz millióan várnak segítségre. Aggasztóan nő az alultápláltság az öt éven aluli gyermekek körében, és vésszesen terjednek azok a betegségek, amelyeket a pocsolyákban tenyésző kórokozók idéznek elő. A Humanitárius Ügyek Koordinációs Irodája (OCHA) szerint az El Niño okozta szárazságok következményei még ezután, az év későbbi részében, sőt jövőre éreztetik hatásukat leginkább. Az ENSZ jelenlegi becslése szerint 3,6 milliárd dollárra lenne szükség az El Niño károsultjainak megsegítésére, de a segélyek – élelem, tiszta ivóvíz, alapvető gyógyszerek, vetőmagok – eljuttatása nem könnyű, és hiányzik 2,2 milliárd dollár.

Megállapodás az NKE és Gyula városa között

Az 1566-os gyulai ostrom 450. évfordulója kapcsán rendezett programsorozat megvalósításában is együttműködik Gyula Város Önkormányzata és az NKE. A magyar kormány Zrínyi Miklós Emlékévvé nyilvánította az idei esztendőt, amelynek során Zrínyi Miklós várkapitány és serege hősie helytállására emlékezik

az ország. Ennek részeként Gyulán is lesz megemlékezés, mégpedig az ottani vár 1566-os ostromának évfordulója kapcsán. Az egyetemmel közösen előadás-sorozatot és történelmi vetélkedőt szerveznek a városban, de lesz történészkonferencia, emléktábla-avatás és ökumenikus istentisztelet is a várvédő hősök emlékére. A megállapodás emellett lehetővé teszi a tudományos és kulturális, valamint a hazafias és honvédelmi nevelés területén történő együttműködést és a közös pályázás lehetőségét is. A felek abban is megállapodtak, hogy lehetőség szerint népszerűsítik egymás programjait, és törekednek a társadalmi kapcsolatok erősítésére.

Gyűrűavató Bál a végzősöknek

Negyedik alkalommal is nagy érdeklődés mellett rendezte meg az Egyetemi Hallgatói Önkormányzat a hallgatói integráció egyik fontos eseményét, a Gyűrűavató Bált a Stefánia Palotában. Prof. Dr. Patyi András köszöntőjében

hangsúlyozta: a gyűrűavató egy lépcsőfok a felnőtté válás útján, amely azt szimbolizálja, hogy a harmadévesek tanulmányaik végéhez közelednek. A rektor elismerően szólt a magyar állam szolgálatára készülő leendő fiatal szakemberekről, akik a tudásukat az egyetemen gazdagították, vizsgáikat sikeresen abszolválták, kiképzési és nevelési feladataikat végrehajtották. A Fenntartói Testület képviselőjében Dr. Janza Frigyes ny. r. vezérőrnagy gratulált a jelenlévő 350 végzős hallgatónak. Egy híres hadseregparancsnok gondolatait idézte: „Őnök azért vannak itt, mert a legjobbak. Figyeli Önöket a népük, feleljenek meg ennek a várakozásnak, ne okozzanak csalódást nekik.” Majd hozzátette: „A gyűrűn lévő címer emlékeztessen mindenkit arra, amire hallgatói esküjüket is tették: a haza szolgálatára.” A köszöntők után a végzős hallgatók palotást táncoltak, majd az összetartozást jelképezve ejtették bele egyetemi címerrel ellátott ezüst pecsétygyűrűiket pezsgőspoharaikba.

Kihelyezett doktori képzés indulhat Kolozsváron

Az NKE tovább bővíti együttműködését a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetemmel. Az NKE Közigazgatás-tudományi Doktori Iskolája 2017 szeptemberétől kihelyezett doktori képzést indíthat majd a kolozsvári intézményben. A két egyetem még 2013 decemberében kötött együttműködési megállapodást közös oktatási és tudományos tevékenység folytatására. Az intézmények vezetői kifejezték szándékukat többek között a hallgatói-oktatói-kutatói mobilitási programokban és közös pályázatokban való részvételre, valamint az egymás tudományos kiadványaiban való megjelenésre. A most kiegészített megállapodás szerint, a szükséges engedélyezési eljárást követően, 2017 szeptemberétől elindulhat az NKE Közigazgatás-tudományi Doktori Iskolájának kihelyezett képzése a Sapientia-n. A képzés tartalmát és feltételeit a partnerek közösen alakítják ki. Többek között az NKE látja el a képzéssel, témavezetéssel és vizsgáztatással összefüggő feladatokat, támogatja a hallgatók publikációs tevékenységét, valamint megteremti a feltételeket, hogy a Sapientia EMTE megfelelő oktatói a Közigazgatás-tudományi Doktori Iskolához csatlakozzanak. A megállapodás szerint a kolozsvári egyetem biztosítja majd a kihelyezett képzéshez szükséges infrastruktúrát, a magyarországi oktatók elhelyezését, valamint a tanulmányi adminisztrációs feladatokat.

„A börtön veszélyes üzem...”

SZÖVEG: DR. TÓTH NIKOLETT ÁGNES
FOTÓ: BVOP KOMMUNIKÁCIÓS FŐOSZTÁLY

A biztos tudás a büntetés-végrehajtás területén is elengedhetetlenül szükséges – vallja Csóti András altábornagy, a büntetés-végrehajtás országos parancsnoka, aki többek között a fogvatartottak foglalkoztatásáról, a börtönök telítettségéről és parancsnoki elveiről beszélt a Bonum Publicumnak

○ Hogyan és mikor került kapcsolatba a börtönök világával? Miként emlékszik vissza az azóta eltelt időszakra?

Csóti András: Teljesen véletlenül. Életvédelmi nyomozó szerettem volna lenni, ám a tisztavetés előtt vált nyilvánvalóvá, hogy a BRFK akkori vezetője tisztí létszámstopot rendelt el. A büntetés-végrehajtás állományából jöttem hozzánk toborozni, egy alezredes beszélt nekünk a bv. szépségeiről. Nem sokkal később már Állampusztán dolgoztam nevelőként, 1977. szeptember elsején léptem át a börtön küszöbét, azóta ennél a testületnél szolgálom.

○ Ön milyen toborzó gondolatokat tudna megfogalmazni?

Cs. A. Aki nálunk szolgál, emberi sorsokat képes befolyásolni, ugyanis mi emberekkel foglalkozunk. A börtön érdekes világ, itt minden megtörténhet. Születnek és meghalnak, házasságok kötődnek, megkeresztelkednek, tanulnak és dolgoznak, újra félresiklik az életük, de sokan fel tudnak állni, így a nagy célt, amelyet reintegrációként fogalmazzunk meg, teljesíteni tudjuk. Nem tárgya, hanem alanya van a munkánknak.

○ Nevelői beosztásban dolgozott. Milyen emlékei vannak erről az időszakról?

Cs. A. A hetvenes évek végén, a legjobb pillanatban kerültem a magyar büntetés-végrehajtás szervezetébe. Ekkor az alapvető elgondolás az volt, hogy meg kell újítani a tisztí állományt. Kiváló csapathoz, nevelő közösséghez csatlakoztam, az Állampusztai Szigorított Börtönben az elítéltek öntevékeny szervezeteit alakítottuk meg. Csodálatosan teltek az

évek, összetartók voltunk, és sikerült nagy eredményeket is elérnünk.

○ A nevelési elvek hogyan változtak az évek során?

Cs. A. A pályám kezdetén az átnevelés volt a kulcsszó, egyéni és csoportos foglalkozásokat tartottunk, elsődlegesen a közösségi nevelés eszközeivel. Munkánkkal sikerült személyiségváltozást elérnünk, a fogvatartottak a társadalom becsületes tagjává váltak a szabadulás után. Az elvek folyamatosan finomodtak, most már reintegrálni szeretnénk. A szabadságvesztés büntetés letöltésének ideje alatt olyan kompetenciákat, készségeket kell erősítenünk, amelyek a szabad életben valós lehetőségeket teremthetnek, ezért is helyezzük a hangsúlyt az oktatásra, a képzésre, a munkára mint a legfontosabb felnőtt élettevékenységekre. A legkorszerűbb elvekkel terápiás foglalkozásokat is tartunk.

○ A fogvatartottak hány százaléka tanul és végez valamilyen munkát?

Cs. A. Egy fogalom alatt, a foglalkoztatás alatt kezeljük a kérdést, mert mindkettőt egyformán fontosnak tartjuk. A foglalkoztatási rátánk 87 százalékos, ami Európában az egyik legjobb mutató. Kétezer fő folytat tanulmányokat, a többiek folyamatosan nagyüzemi termelőmunkát végeznek. A két dolgot össze is tudjuk kapcsolni, ugyanis született egy döntés a belső ellátásról. Ha meg tudunk termelni valamit, akkor a legjobb, ha azt magunk használjuk föl, és a piacon értékesítjük is. Építettünk például egy pékséget; amikor az alapkövet

»

Csóti András

Kedvenc film • Macskafogó

Kedvenc könyv • Temesi Ferenc: Por

Kedvenc zene • Csík zenekar

leraktuk, beiskoláztuk a péktanulókat. Mire a pékség felépült, a frissen végzett pécek elkezdték az üzemet működtetni. Azóta szakmai képzés folyik, vannak péktanulóink, akik a büntetés letöltése alatt az elméleti ismeretek mellett gyakorlati tudást szereznek, megtanulják a szakmát. Előfordult, hogy az időközben szabadult fogvatartott visszajött, és már szabad polgárként levizsgázott ezekből az ismeretekből, mert fontosnak tartotta, hogy legyen szakmája. Amit a pékségben előállítunk, annak a 20 százalékát a civil piacon értékesítjük. Amikor az emberek felveszik a fehér köpenyt és a fejükre a hajhálót, megszűnnek elítélteknek lenni. Terméket állítanak elő és fontos munkát végeznek. Lekötik az energiájukat, keresményük is van, és fel tudják használni ezeket az ismereteket szabadulásuk után.

○ **Áldozatkészen, szakszerűen, törvényesen, fegyelmezetten, mindent összevetve kiválóan végezte a munkáját a büntetés-végrehajtás tavaly – hangzott el a tavalyi évértékelőn. Ön hogyan látja az elmúlt évet?**

Cs. A. A testület tavaly is hozta azt a teljesítményt, amit elvárok. Így történt az előző évben is, akkor Tasnádi államtitkár úr csillagos ötösrre értékelte a bv. munkáját, akkor, amikor én 83 százalékot adtam, hiszen önmagunkkal szemben mindig kritikusabbak vagyunk. Fontosnak tartom, hogy hatályba lépett az új bv.-törvény, a személyi állomány képzése, felkészítése terén is jelentősen tudtunk előre lépni. Az új életpályamodell gondoskodik az állománymegtartó képesség erősítéséről, jól alakul a korfánk, az állomány sokkal képzetebb lett.

○ **A migrációs válságból következő rendkívüli feladatok nehézzé tették az elmúlt hónapokat a bv. számára. Hogyan élték, élik meg ezt az időszakot? Azt tapasztalhattuk, hogy példa nélküli együttműködés alakult ki a rendészeti szervek között.**

Cs. A. A migrációs feladatok kezelésében nagy szerepünk volt. Bizalomról nyújt tanúbizonyságot a bv. iránt az a tény, hogy Magyarország Kormánya szervezetünket képesnek tartotta arra, hogy ezeket a feladatokat végrehajtja. Testületileg, csapatként ennek az elvárásnak eleget tettünk. A legnagyobb adósságunk azonban a túlsúfoltság felszámolása. A férőhely-bővítési programot az elkövetkezendő két évben szeretnénk megvalósítani. Ez a szervezet képes a feladatait végrehajtani. Úgy szoktam fogalmazni: kedvező szelek fújnak a bv. felé, „*ameddig nem tudjuk, hogy melyik kikötőbe akarunk elérni, addig nem lehet jó szelünk*”. Úgy gondolom, hogy ismerjük a kikötőt, tudjuk, milyen irányba tartunk évek óta, ezeket a kedvező szeleket be tudjuk fogni a vitorlánkba, elsődlegesen azért, mert a legfontosabb alkotóelemünk a személyzet, ők vesznek részt a napi munkavégzésben.

○ **A túlsúfoltság évek óta a legnagyobb problémájuk. Hány százalékos a börtönök telítettsége?**

Cs. A. 130 százalék körüli a telítettségi, kihasználtsági, túlsúfoltsági mutatónk. Ahhoz, hogy a szakmai protolloknak megfelelő

támogató környezet, mozgás- és élettér álljon a fogvatartottak rendelkezésére, ezen változtatni szükséges. Egy szervezetnek a szabálykövető magatartásra kell megtanítani az embereket. A személyzet hosszú évek, évtizedek óta a 140 százalékos telítettség mellett is biztonságosan, a szakmai munkát egyre inkább emelkedő színvonalon hajtotta végre. A Kormány és az új bv. a férőhelyek létesítéséhez szükséges beruházási kiadásokat, működési költségeket és a személyi állományt is biztosítja mindehhez. Ha ez rendben lesz, akkor kizárólagosan a szakmai feladatokra tudunk majd fókuszálni. Mindez 2019-re megvalósul, az elmúlt évben már közel 900 új férőhelyet adtunk át.

○ **Milyen az élet a büntetés-végrehajtási intézetek falai között? Egy átlagember hogyan képzelheti el az elhelyezési körülményeket?**

Cs. A. A börtön jellemzője, hogy sok ember él kis helyen, ezért szükséges – miután minden élettevékenység ezen az egy szűk térben zajlik –, hogy rendszerben gondolkodjunk, amelynek működési elve nem lehet más, mint a rend. Minden tevékenységet szabályozni kell annak érdekében, hogy a normális működést garantálni tudjuk. Vannak zárkáink és lakóhelyeink, az egyik állandóan speciális ajtóval zárt, a másik nyitva van. Egy-, három-, öt-, és tízszemélyes zárkáink, valamint lakóhelyiségeink vannak. Tudjuk, hogy kit kivel lehet, nem lehet, és hová kell beosztani, kinek milyen programot kell felajánlani annak érdekében, hogy ez a rendszer működőképes legyen.

○ **Nemrégiben azt nyilatkozta, hogy a börtön veszélyes üzem, ahol a biztonságot garantálni kell. Hogyan tudják biztosítani a rendet?**

Cs. A. A börtön valóban egy veszélyes üzem, az emberek jogerős ítélettel kerülnek hozzánk, ezért a rend biztosítja a rendszer működőképességét. A jogszabályok ismeretével, a törvényesség és a szakmai protollok betartásával biztonságos munkavégzés zajlik a börtönökben.

○ **A börtön drága üzem is. Mit jelent ez a mindennapokban?**

Cs. A. A veszélyes üzem fogalmába az is beletartozik, hogy rengeteg rendszabályt, technikai eszközt kell biztosítani, a börtön 24 órában működik. Az, hogy minden rendben menjen, komoly forrásokat igényel. A megfelelő személyi állománynak a nap 24 órájában rendelkezésre kell állni.

○ **Történt-e szökés az elmúlt évben?**

Cs. A. Tavalyelőtt világcsúcsot állítottunk föl, mert nem fordult elő szökés, így magasra tettük a lécet. Tavaly három szökésünk volt, a fogvatartottak a munkahelyüket hagyták el önkényesen, mindhármukat rövid időn belül elfogták. Minden rendkívüli esemény rendszeres elemzése, értékelése, feldolgozása folyamatosan napirenden lévő kérdés.

○ **Mennyi fogvatartottról gondoskodnak jelenleg?**

Cs. A. A fogvatartotti létszám 17 800 és 18 ezer között mozog másfél éve, ennyien vannak az őrizetünkben. Előzetes letartóztatást

foganatosítunk és a kiszabott szabadságvesztés büntetést hajtjuk végre. Magyar sajátosság, hogy a bíróság végzi el az elsődleges besorolást a fokozatok megállapításával, amely lehet fegyház, börtön, fogház. A létszámot a rendelkezésre álló férőhelyek, munkalehetőségek, a lakóhely szerinti elhelyezés és az egyéni szükségletek alapján, másodlagos klasszifikációval osztjuk szét.

○ **Minden demokratikus jogállamban alapvető követelmény, hogy a személyi szabadság elvonásával járó jogkövetkezmények a legmagasabb jogszabályi szinten jelenjenek meg. Az új büntetés-végrehajtási törvénnyel kapcsolatban mik a tapasztalatai?**

Cs. A. Az új törvény, amely vélhetően évtizedekre határozza majd meg a szakmai munkát, annak a „kikötőnek” az irányába mutat, ahová szeretnénk eljutni. Minden alapot megad arra, hogy egyértelműen szabályozza a munkánkat. Személyes büszkeséggel tölt el, hogy a kodifikáció során a Belügyminisztérium és az Igazságügyi Minisztérium egyenrangú partnerként viszonyult a szervezethez, és részt tudtunk venni a törvény megalkotásában. Elkészültek a végrehajtási rendeletek, a belső normák is. A hatályba lépés működési zavart nem okozott, a személyi állomány valamennyi tagja oktatáson és vizsgán vett részt.

○ **A bv. személyi állományának létszáma 250-nel bővült az előző évhez képest, ha jól tudom, ez a tendencia folytatódik. A létszám-bővítés milyen feladatokat ró a beiskolázásra alap- és felsőfokon?**

Cs. A. Az új feladatok elvégzéséhez a költségvetés biztosította a szükséges forrásokat, és megfelelő személyi állományt is kaptunk. A képzési rendszerünket is meg kell erősíteni. Az úgynevezett bevezető oktatás régen négy hét volt, majd tizennégy, tizenöt hét, most pedig moduláris képzési rendszert vezettünk be. A belső továbbképzési rendszerünk is megújult. A jogelőd Rendőrtiszti Főiskolához az indulás második évében csatlakoztunk, a megfelelő tisztí utánpótlás képzéséről már az NKE Rendészettudományi Kara gondoskodik.

○ **Az RTK-n tanuló leendő bv.-tiszteknek mire kell felkészülniük?**

Cs. A. Egy leendő tisztnek legyen tartása, biztos elméleti tudása, stabil értékrendje. Szolgálatban és azon kívül is követniük kell bizonyos erkölcsi normákat. A tanulás folytatódik a diploma megszerzése után is, hiszen nagyon gyorsan változik körülöttünk a világ, és biztos tudás nélkül ebben a szakmában sem lehet megélni. Nincs tisztí utánpótlási problémánk, mert aki az egyetemen végez, azok számára találunk helyet. Várjuk a kollégákat.

○ **A parancsnoki elvei változtak-e az évek során?**

Cs. A. Inkább finomodtak. Egyedül semmire sem lennék képes, csapatban gondolkodom. A hitelesség és a személyes példamutatás elengedhetetlen a munkám során. Minden embert egyformán fontosnak tartok a rendszer működése szempontjából, és mindenki munkájára egyformán szükség van. ●

Rekordszámú látogató a 7. Ludovika Fesztiválon

SZÖVEG: PÉTERY DOROTTYA
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

Egykori és mai ludovikások, gyermekek és felnőttek, civilek és egyenruhások élvezték a Ludovika Fesztivál programjait május első szombatján az Orczy-parkban. Annak ellenére, hogy kora délután még egy kis eső is esett, több mint háromezren látogattak el hozzánk május első szombatján.

A Ludovika Fesztivált idén is a Száznapos Ünnepség nyitotta meg. A Száznapos Ünnepség hagyománya egészen a 18. századig nyúlik vissza. 1919-ig a volt Osztrák–Magyar Monarchia tisztképző intézményeiben avatásuk előtt ezer-, illetve ötszáznapos ünnepeket tartottak a növendékek. A m. kir. Ludovika Akadémián 1924-ben elevenítették fel a szokást az avatást megelőző száz nappal – innen ered az ünnepség elnevezése is. A „száznapos” rendezvény célja a bajtársi összetartozás szellemének erősítése és a ludovikás szokások ápolása. A modernkori tisztképzés történetében hét évvel ezelőtt éledt újra a Száznapos Ünnepség hagyománya, amely idővel a Ludovika Fesztivál nyitóprogramjává vált. Az esemény alkalmával kiosztott díjak célja az, hogy emlékeztesse birtokosukat a haza iránti önfeláldozásra, a nagy elődök emberi és vitézi helytállására, továbbá a magyar katonai becsület minden körülmények közötti megőrzésére.

A honvédtisztjelölteket elsőként Vargha Tamás, a Honvédelmi Minisztérium parlamenti államtitkára köszöntötte. Beszédében Petzvál József hadimérnök tanárra emlékezett, aki a Ludoviceum tanmenetével kapcsolatban megjegyezte: a társadalomért végzett nevelés eredménye csak a társadalom hasznára fordítható. Ebben a hitben munkálkodnak a Ludovika Zászlóalj előljárói ma is, hiszen az igazi értékek, hangsúlyozta Vargha Tamás, mindig messziről, a múltból jönnek. Az államtitkár úgy fogalmazott: „Közös feladatunk a Magyar Honvédség szellemi és lelki örökségének megőrzése, amely nemzeti hagyományaink gyarapításán túl nemzetünk megmaradásáért vállal kötelezettséget.” A Ludovika Zászlóaljhoz tartozni nemcsak megtiszteltetés, hanem kötelesség is: a honvédtisztjelöltek öröksége, hogy gyermekeink emberi méltóságát, a hazai és az európai értékeket megőrizzék. Vargha Tamás végül Ady Endre gondolataival biztatta a száz nap múlva avatandó növendékeket: „Jó

tudni és látni, hogy élnek még közöttünk, s többen, mint hinnénk, akik hűséges magvai a jövőnek.” Molnár Zsolt ezredes, a Ludovika Zászlóalj parancsnoka arra figyelmeztetett, hogy a Száznapos Ünnepség nemcsak arra ad módot, hogy megemlékezzünk a jelöltek előtt álló száz kemény, feladatokkal teli napról, ami még az avatásig hátravan, hanem alkalmat nyújt arra is, hogy megálljunk és visszatekintsünk. Beszédében kiemelte, hogy az idei év a zászlóalj fennállásának 5. évfordulóját jelzi, így az összes jelölt már az NKE falain belül kezdte meg felsőfokú tanulmányait. Az ünnepség után a Várórság Alapítvány hagyományőrzőinek ágyúlövésével jelképesen kezdetét vette maga a fesztivál. A Józsefvárosi Önkormányzat támogatásával megvalósuló, a nagyközönség számára nyitott, egész napos, ingyenes rendezvényen számos családi és gyermekprogram várta az érdeklődőket. Az Orczy-parkba látogatók a látványos katonai, rendészeti

és katasztrófavédelmi bemutatók, valamint a katonai hagyományőrző tábor programjai mellett az egyetemi karok által szervezett vetélkedőkön keresztül pillanthattak be az egyetemen folyó képzésekbe. Tűzoltók roncsvágással kísért műszaki mentési akciót mutattak be, voltak speciális harci eszköz (tonfa), katonai közelharc és kutyás bemutatók. Az érdeklődők az NKE SE Katonai Hagyományőr Szakosztály jóvoltából megismerhették több kiemelkedő korszak katonai hagyományait is, és részesei lehetek honfoglalás kori, majd 1848–49-es, tüzér-, végül I. világháborús harcászati bemutatóknak. A fesztivál ideje alatt a kiállított harckocsik, rendőrségi gépjárművek kipróbálhatók voltak. Az idei Ludovika Fesztivál sem múlhatott el anélkül, hogy az érdeklődők ne pillanthattak volna be az egyetemi karok életébe. A kari sátrakban lehetőség volt közelebbről is megismerkedni a képzési célokkal, az oktatási tartalmakkal, mindezt persze játékos, szórakoztató formában. ●

Elismerések a Száznapos Ünnepségen

Bolyai-vándorkard:

Az NKE Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar dékánja kimagasló tanulmányi eredménye elismerésül, a Magyar Királyi Honvéd Ludovika Akadémián végzett tisztek Melbourne városában élő bajtársi közössége által alapított emlékkardot adományozott a had- és biztonságtechnikai mérnöki alapképzési szak, híradó szakirány, katonai információbiztonsági specializáción tanuló Bene Róbert honvédtisztjelöltnek, a végzős évfolyam rangelsőjének.

Bolyai-díszőr:

Az NKE Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar dékánja az 1998-ban Dr. Gulyás István, erki állatorvos és muzeológus által alapított Bolyai-díszőrt adományozta kimagasló tanulmányi eredményei, közösségi aktivitása és sporttevékenysége elismeréseként a végzős évfolyam rangelső hölgy hallgatójának, Téglás Alexandra honvédtisztjelöltnek, aki idén, a katonai gazdálkodási alapképzési szak pénzügyi szakirányán diplomázik. A tör pengéjébe vésett jelmondat: „Haza és becsület”.

Ludovika-emlékkard:

Az NKE Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar dékánja a Ludovika-emlékkardot, amelyet szintén a Magyar Királyi Honvéd Ludovika Akadémián végzett tisztek Melbourne városában élő bajtársi közössége alapított, a katonai vezetői alapképzési szak műszaki szakirányán tanuló Kovács Patrik honvédtisztjelöltnek adományozta.

Kossuth-díszőr:

Az NKE Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar dékánja a Kovács

István ny. ezredes által 2009-ben alapított Kossuth-díszőrt a katonai vezetői alapképzési szak műszaki szakirányán tanuló Kovács Adél honvédtisztjelöltnek adományozta.

Repülős díszőr:

A Bolyai János Honvéd Alapítvány repülős díszőrt adományozott a Bolyai János Katonai Műszaki Kar részére. Az alapító okirat rendelkezése szerint a tört minden évben a Száznapos Ünnepségen, a Szolnokon tanuló hallgatók közül az avatandó évfolyam rangelsője veheti át az NKE Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar dékánjától. A repülős díszőrt idén a Bolyai János Honvéd Alapítvány kuratóriumának

egyetértésével a had- és biztonságtechnikai mérnöki alapképzési szak légiközlekedési szakirányán tanuló Szabó Márk Zoltán honvédtisztjelölt kapta.

Hadik András Tanulmányi Vándordíj:

Az NKE Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar dékánja a kar HM ösztöndíjas nappali tagozatos II-IV. évfolyamos honvédtisztjelölti tancsoportok részére alapított, kiemelkedő tanulmányi eredmény elismerésére szolgáló Hadik András Tanulmányi Vándordíjat idén a had- és biztonságtechnikai mérnöki alapképzési szak, légiközlekedési szakirány, repülésirányító specializáció IV. évfolyamos tancsoportja részére adományozta.

Kvasz András repülős díszőr:

A Kvasz András Békés Megyei Repülő és Ejtőernyős Egyesület vezetősége a Kvasz András repülős díszőr kitüntető díjat idén Nagy Máté honvédtisztjelöltnek adományozta.

Szent László-díj:

Az idei évben második alkalommal vehette át honvédtisztjelölt azt a Szent László-díjat, amelyet Schmittné Makray Katalin asszony, Zászlóanya alapított. A díjat a Magyar Honvédség Ludovika Zászlóalj parancsnoka és az NKE Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar dékánja javaslata alapján a katonai vezetői szakon, tűzér szakirányon tanulmányokat folytató Miklósi Katalin honvédtisztjelölt vehette át.

MÁNYOKI ÁDÁM: II. RÁKÓCZI FERENC KÉPMÁSA

Rákóczi-emlékév az NKE-n

SZÖVEG: SZÖÖR ÁDÁM
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

A Nemzeti Közsolgálati Egyetem történelmi vetélkedővel, tudományos konferenciával és kétnapos tanulmányúttal emlékezett II. Rákóczi Ferencre. A Rákóczi-emlékév programjai által mind a hallgatók, mind az oktatók, kutatók tudása jelentősen gazdagodott a Rákóczi-szabadságharc történéseivel és a vezérlő fejedelem életével kapcsolatban.

A Rákóczi-programorozat keretében tavaly ősszel indított, öt fordulóból álló vetélkedő díjátadására a március 22-i Ludovika Szabadegyetem előadása előtt került sor. A háromfős csapatok tagjainak a Rákóczi-szabadságharc olyan területeiről kellett rövid, lényegre törő esszéket írni, mint a hadsereg, az államszervezés vagy a külpolitikai környezet. Emellett – szintén elektronikus formában – egy több kérdésből álló tesztet is ki kellett tölteni. A vetélkedőn a harmadik helyezést a Dux & Princeps, a másodikat a Cum deo... csapata szerezte meg, míg a verseny győztese a Pro libertate formáció lett. A legjobbak az eredményhirdetésen kapott könyvjutalmakon túl, kétnapos tanulmányút keretében ellátogathattak a Rákóczi-szabadságharc és a Rákóczi-kultusz fontosabb emlékezeti helyeire. A résztvevők két hadtörténész – Dr. Czigány István és Dr. Négyesi Lajos – vezetésével ismerkedhettek az ónodi várral, ahol 1706-ban tartották a szabadságharc fordulópontját

jelentő, a Habsburg-ház trónfosztását is kimondó emlékezetes országgyűlést. Ezt követően Rákóczi Ferenc fiatalkorának színhelyét, Regéc várát tekintették meg, majd a volt Rákóczi-központban, a „Bodrogszparti Athénban”, Sárospatakon folytatták a tanulmányutakat. Itt a résztvevők – Tamás Edit történész, főmuzeológus vezetésével – megtekintették a nemrégiben restaurált, I. Rákóczi György korából származó ágyúöntő műhelyt, a kastélyt és annak részeit. A következő nap már Felvidéken telt, ahol a fiatalok láthatták a fejedelem szülőhelyét, a borsai várkastélyt, majd Kassán a Rákóczi Emlékházat. A tanulmányút Rákóczi sírjánál, a kassai dómnál ért véget.

„A Nemzeti Közsolgálati Egyetem nagy hangsúlyt fektet a magyar történelem által hordozott értékek bemutatására, azok minél szélesebb körben való megismertetésére” – mondta Prof. Dr. Padányi József dandártábornok az „Alkotmányos” felkészítés című tudományos konferencia megnyitóján. Az eseményen a Rákóczi-szabadságharc

korának jogalkotásáról és jogalkalmazási nehézségeiről beszélt prof. dr. Mezey Barna. Az ELTE rektora kiemelte, hogy amíg Rákóczi és a köré csoportosulók természetjogi érvelése egy idegen elnyomás alatt küzdő állam függetlenedési törekvéséről szólt, addig a bécsi udvar folyamatosan azt próbálta bizonygatni a nemzetközi térben is, hogy törvényesen uralkodnak Magyarországon. „A jogfolytonosság hangsúlyozása alaptétele volt a Rákóczi-szabadságharcnak, hiszen ez adta meg a jogi alapját az ellenállásnak, ami a szabadságjogok megsértése miatt indult” – fogalmazott Mezey Barna. „A lengyel modell valósult meg magyar kivitelben a II. Rákóczi Ferenc által vezetett konföderációban” – mondta előadásában Prof. Dr. Gebei Sándor. Az egri Eszterházy Károly Főiskola tanára szerint a történelemkönyvekben szereplő országgyűlés kifejezés helyett érdemesebb lenne inkább konventeknek nevezni az ónodi, sárospataki vagy szatmári országos gyűléseket. A professzor úgy véli, a szabadságharc nem elbukott, hanem egyfajta kompromisszum született a szatmári béke elfogadásával. Szerinte a szabadságharcot nem lehet függetlenségi háborúként felfogni, hiszen a magyar királyság a király által elnyomott, de mégis független államként létezett ebben az időszakban is. Rákócziék ezért nem is a függetlenségért, hanem a megsértett szabadságjogok visszaszerzéséért szálltak síkra.

„A Rákóczi-szabadságharc egyfajta polgárháború is volt, hiszen nemcsak külső (bécsi udvar), hanem belső ellenfelei is voltak a mozgalomnak” – hangsúlyozta előadásában Dr. Kalmár János. Az ELTE egyetemi docense szólt arról a nemzetközi közegről, amely a szabadságharc idején jellemezte Európát. Szerinte Rákócziék eleve úgy tervezték, hogy külföldi segítséggel próbálják megvívni szabadságharcukat. Ebben elsősorban a franciák támogatására számítottak. A spanyol örökösödési háború azonban éppen a francia hegemonia megtörésére irányult, így hamar megszűnt az a nemzetközi háttér, ami a szabadságharc esetleges győzelmét biztosítani tudta volna.

„A Rákóczi-szabadságharc történései és szereplői számos nemzetközi sajtótermékben is helyet kaptak” – derült ki Dr. G. Etényi Nóra előadásából. Az ELTE egyetemi docense rámutatott arra, hogy az abban az időszakban sorra megjelenő különböző sajtótermékek aránylag hatékonyan tudták közvetíteni az olyan eseményeket is, mint például a magyar szabadságharc. Rákócziék mozgalmával leginkább a német kiadványok, különösen a kölni hetilapok foglalkoztak. Ez számított ugyanis a korszak egyik legnagyobb „hírkikötőjének”, ahol magas színvonalon művelték az államismereteket is. „Az aszimmetrikus jelző nemcsak a modern, hanem például a kora újkor háborúira is alkalmazható” – hangzott el Dr. Czigány István előadásában. A nyugállományú alezredes szerint a Rákóczi-szabadságharc királyellenes felkelés volt, és megteremtette annak a lehetőségét, hogy a Magyar Királyság jobb feltételekkel működjön a Habsburg Birodalomban, mint korábban. Ezt jelzi az is, hogy a 17. század végi 4 milliós hadiadó az 1700-as években 3 millió forint alá csökkent.

„A kuruc hadsereg vezérkarával kapcsolatos ismeretek, valamint az alakulatok története még mindig fehér foltjai a magyar hadtörténeti írásoknak” – tudtuk meg Dr. Mészáros Kálmántól. A Hadtörténeti Intézet és Múzeum tudományos főmunkatársa II. Rákóczi Ferenc tábornokairól, a kuruc sereg vezetőiről beszélt. Elmondta, hogy a hadsereg élén Bercsényi Miklós főgenerális állt, az udvari főkapitány pedig Vay Ádám volt. A seregben voltak altábornagyok, vezérőrnagyok, lovassági és gyalogsági tábornokok. Rákóczi francia mintára vezette be a mai dandártábornok rendfokozatot, ami az ezredes és a tábornok között helyezkedett el. Elhangzott, hogy az ezredet három törzstiszt irányította: az ezredes, az alezredes és a főstrázsamester.

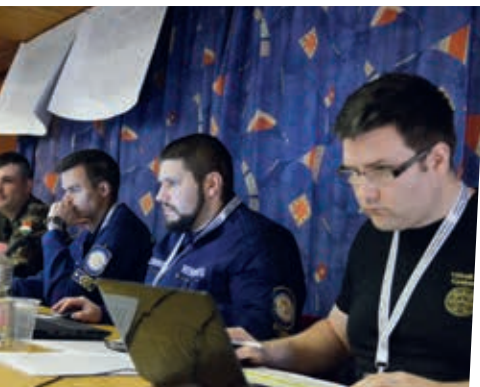
„A protestáns városok lakosai joggal várták saját vallásuk szabad gyakorlásának lehetőségét a Rákóczi-szabadságharctól” – véli Prof. Dr. Kónya Péter. Az Eperjesi Egyetem rektora elmondta, hogy Rákóczi kezdetben nem engedte meg a protestánsok számára templomaik visszaadását és új templomok építését sem, így sokszor református nemesek kastélyaiban, polgárházakban vagy vendéglőkben tartották az istentiszteleteket. Az alsó-magyarországi nemesség pedig már-már fellázadt Rákóczi ellen, akinek végül sikerült megnyugtatóni őket. A szécsényi országos gyűlés ugyanis rendezte a valláskérdést, döntést hozva a templomok hovatartozásáról is. A három bevett vallás számára biztosították a szabad vallásgyakorlást az ország egész területén. „Rákóczi hat protestáns követet nevezett ki, akik gondoskodtak a vallási kérdésekben hozott döntések érvényesüléséről” – tette hozzá Kónya Péter. „A koroncói és a romhányi csatában elszenvedett vereség is azt bizonyítja, hogy Rákóczi seregében nem volt meg az igazi tudás és tapasztalat ahhoz, hogy eldöntse a háború kimenetelét” – összegezte véleményét Dr. Négyesi Lajos nyá. alezredes. Az NKE munkatársa elmondta: mindkét csatát kedvező előjelekkel várta a magyar fél, ráadásul mindkét alkalommal lett volna lehetőség a csata megnyerésére is, a magyarok mégis elbuktak. Az 1704. június 13-i koroncói ütközet volt az első olyan nagyobb mezei csata, amelyben a két szembenálló fél erői nyílt harcban csaptak össze. A csata során hamar meglátszottak azok a hiányosságok és elégtelenségek, amelyek a korabeli magyar hadszervezetet a reguláris csapatokkal szemben jellemezték. A sereg parancsnokát, Forgách Simont fontos helyzetben katonái nem követték a csatában, így az ellenség felülkerekedett, és vereséget mért a kuruc erőkre. A romhányi csatát 1710. január 22-én vívták Johann Damian Sickingen labanc altábornagy és II. Rákóczi Ferenc fejedelem seregei. A császáriak – súlyos veszteségeik ellenére – végül megfutamították a kuruc hadakat. Ez volt a Rákóczi-szabadságharc utolsó jelentős ütközete, amelynek eredményétől függetlenül a Habsburg-ellenes háború végső stádiumába lépett. A későbbi hónapokban a fejedelem pártján álló várak sorra labanc kézre kerültek, a katonai összeomlástól pedig csupán a szatmári béke mentette meg a kurucokat. ●

Eredményesen zárult a Vihar 2016

SZÖVEG: SZÖÖR ÁDÁM
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

A Nemzeti Közszerológálati Egyetem négy karának mintegy 1100 hallgatója vett részt idén a közös modult lezáró közös közszerológálati gyakorlaton. A Vihar 2016 címet viselő kétnapos rendezvényen a hallgatók, köztük a mesterképzésben részt vevők és külföldiek is a szélsőséges időjárás okozta katasztrófahelyzet kapcsán felmerülő feladatokat gyakorolhatták.

Az NKE fennállása óta ez már a negyedik közös közszolgálati gyakorlat, amelyet az intézmény a társszervezetekkel együtt szervez, hogy a különböző hivatásrendekhez tartozó hallgatók gyakorolják saját és megismerjék egymás feladatait. Erre azért is szükség van, mert a jövőben a valós helyzetekben is tudni kell majd együtt dolgozni. A korábbi fiktív témájú gyakorlatokkal szemben a szervezők idén egy valós, megtörtént esetet dolgoztak fel: a 2014. december elején a Pilisben és a budai hegyekben történt jégverést. „A gyakorlat fő célja, hogy az NKE valamennyi alapszakos hallgatója számára kötelező jellegű tantárgyként biztosítsa a saját ismeretek feldolgozását és megértését, valamint a más hivatásrendekkel való együttműködés módszertanának elsajátítását” – hangsúlyozta a gyakorlatot ismertető tájékoztatón Prof. Dr. Patyi András. Az intézmény rektora kiemelte, hogy a gyakorlat az országos parancsnokságok, a velük együttműködő szervezetek és a minisztériumok támogatása nélkül nem valósulhatott volna meg. „Azon hallgatók számára, akik valódi elkötelezettségből tanulnak ezen az egyetemen, vélhetően maradandó élményt nyújt ez a gyakorlat” – tette hozzá Patyi András.

Az idei közös közszolgálati gyakorlat során is egy komplex szakmai probléma megoldásán dolgoztak a résztvevők, akik gyakorolták a vezetési funkciókat is. Ami újdonság, hogy már a mesterképzésben résztvevőket és az erasmusos hallgatókat is bevonták a feladatok megvalósításába. Dr. Kovács Gábor dandártábornok, oktatási rektorhelyettes szerint már itt is megfigyelhető egyfajta nemzetköziesedés, hiszen Szlovákiából, Csehországból, Romániából és Szerbiából is jöttek hallgatók, valamint oktatók a rendezvényre. A külföldi országok gyakorlatából a tervek szerint egy összehasonlító tanulmánykötet is készül, amely újabb elemekkel bővítheti az NKE hallgatóinak ismereteit. A gyakorlatot vezető rektorhelyettes elmondta, hogy olyan mozzanatokat is beépítettek az idei programba, mint például egy börtönből való kitelepítés, idegenrendészeti meghallgatások, a veszélyhelyzeti kommunikáció gyakorlása vagy éppen a katasztrófavédelmi tervek elkészítése. Kiemelte, hogy jelentős informatikai háttérrel hajtották végre a gyakorlatot, így például a résztvevők használhatták a valós veszélyhelyzetekben alkalmazott Marathon THERRA riasztási rendszert és a Robotzsarut is. Endrődi István ezredes, a Katasztrófavédelmi Intézet tanszékvezetője elmondta, hogy náluk alakult meg először a magyar felsőoktatásban Önkéntes Polgári Védelmi Szolgálat, amelynek tagjai a Vihar 2016 keretében tesznek nemzeti minősítő vizsgát.

„A rendészeti képzések szempontjából is nagy jelentőségű a gyakorlat, mert jól integrálja a hallgatók eddig megszerzett ismereteit egy egységes rendszerbe, és élő kapcsolatot jelent a rendészeti és más hivatásrendbeli szervek között” – mondta tájékoztatójában Dr. Varga János ny. határőr ezredes. Hozzátette, hogy a Rendészettudományi Karról 311 hallgató és 22 oktató végezte el a gyakorlatot, akik 33 törzsben tevékenykedtek. Szerinte az is fontos, hogy a rendezvényen a végrehajtó szervezetek képviselői is részt vettek, mint például a váci, a gödöllői vagy a balassagyarmati városi rendőrkapitány. Dr. Boldizsár Gábor ezredes arról beszélt, hogy a Magyar Honvédség rendelkezik azokkal a képességekkel, amelyek alkalmassá teszik arra, hogy akár extrém körülmények között is nagy kockázatú feladatokat oldjon meg, és képes legyen önerejéből megújulni. A Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar dékánja hozzátette: 2012-től, az NKE elindulásától az eltérő filozófiájú, szervezeti kultúrájú hivatásrendek egy oktatási intézményben ismerhetik meg egymás szervezeti sajátosságait, döntéshozatali mechanizmusait, képességeit és korlátait. Az ezredes reméli, hogy a közös közszolgálati gyakorlat folytatódik a jövőben is, és tovább bővül annak nemzetközi kapcsolatrendszere.

Dr. Hülvely Lajos alezredes elmondta, hogy az Államtudományi és Közigazgatási Kar (ÁKK) 250 másodéves hallgatóval vett részt a gyakorlaton, amely a közigazgatási modul zárása is egyben. Az ÁKK egyetemi docense hozzátette, hogy hallgatóik a gyakorlaton a minisztériumok és az országos hatáskörű szervek mellett például a karitatív szervezeteket is képviselik, valamint részt vesznek a védelmi bizottságok munkájában is.

A kétnapos rendezvény résztvevői több helyszínen, így az NKE Hungária körúti campusán, a Ludovika Főépületben és az ócsai gyakorlótéren teljesítették feladataikat.

A gyakorlat a KÖFOP 2.1.2 A jó kormányzást megalapozó közszolgálat-fejlesztés projekt keretében valósult meg. ●

„A párbeszéd nem választás kérdése”

SZÖVEG: SZŐÖR ÁDÁM
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

Fotó: Depositphotos, Budapest, Keleti pályaudvar

„A migrációnak csak a szele csapott meg bennünket, a következő évtizedekben az úgynevezett klímamigránsok megjelenése sokkal nehezebb feladat elé állítja majd Európát” – hangzott el a Nemzeti Közsolgálati Egyetemen tartott tudományos konferencián. Az NKE és az Anna Lindh Alapítvány közös rendezvényén a szakemberek az euromediterrán térség kihívásait vizsgálták a tömeges migráció szemszögéből.

„A tömeges migrációval kapcsolatos politikai kommunikáció európai szinten is sokszor leegyszerűsítő, amin azért is lenne jó előbb-utóbb túllépni, mert a különböző előrejelzések szerint pár évtizeden belül jelentősen megváltozik a civilizációs-etnikai környezet kontinensünkön” – mondta köszöntőjében Dr. Pröhle Gergely. Az Emberi Erőforrások Minisztériuma (EMMI) nemzetközi és európai uniós ügyekért felelős helyettes államtitkára szerint ma már nem a párbeszéd lehetőségéről, hanem annak szükségességéről kell beszélnünk, és a tömeges migráció kezelésével kapcsolatos magyar álláspontot is ennek a figyelembevételével lenne érdemes alakítani a jövőben. Az államtitkár úgy véli, hogy a migráció a felnövő generációk számára lesz igazán égető probléma, hiszen például az ENSZ előrejelzése szerint a következő 30-40 évben mintegy 80 millió fővel csökken majd az európai lakosság, miközben az afrikai kontinensen mintegy 500 milliós populációs bővülés várható.

„A jelenlegi helyzetben a párbeszéd nem választás kérdése, hiszen arra mindenképpen szükség van” – hangsúlyozta beszédében dr. Tólas Péter. Az NKE Nemzetközi és Európai Tanulmányok Kar (NETK) dékánja szerint a tömeges migráció kapcsán erős a politikai kommunikáció és a közbeszéd hatása, pedig a témáról érdemes lenne higgadtabban is beszélni. Tólas Péter úgy látja, hogy a balkáni válsághoz és az arab tavaszhoz hasonlóan a tömeges migráció kezelése kapcsán is ellentétbe kerültek egymással az értékek és az érdekek. Ráadásul nagyon nehéz hatékony együttműködést létrehozni a kérdésben azért is, mert túl sok szereplője van a szíriai konfliktusnak. Tólas Péter szolt arról is, hogy idáig összesen 4,8 millió ember hagyta el Szíriát, csak tavaly szeptember óta mintegy 800 ezren indultak útnak Európa felé. Bár az EU-Törökország-megállapodással kapcsolatban az európai közvélemény egy része elég szkeptikus, jelenleg nincs jobb megoldás ennél. Európában két jelentősen eltérő álláspont alakult ki a migráció kezeléséről, amelyben kompromisszum szükséges a

biztonságpolitikai szakértő szerint. Tólas Péter úgy véli, ma már nincs választási lehetősége Európának abban, hogy jöjjön-e migráns a kontinensre vagy pedig nem. Szerinte, ha Európa a teljes elutasítás mellett voksol, akkor azt leginkább a közép-európai régió sínyle meg hosszú távon. A dékán a klímamigránsokkal kapcsolatban feltette a kérdést: ha a mostani helyzetet sem tudja Európa megfelelően kezelni, mi lesz akkor, ha tömegesen indulnak majd meg az emberek az afrikai kontinensről? A Mediterráneum természeti, környezeti és demográfiai kihívásairól beszélt a rendezvényen Siposné Prof. Dr. Kecskeméthy Klára. Az NKE egyetemi tanára a Földközi-tenger partján elterülő mediterrán térségről elmondta: 22 ország határolja, a mediterrán klíma, a történelmi maradványok, valamint a földrajzi változatosság jellemzi. Ez a térség több alkalommal is a világpolitika barométerének bizonyult. Felhívta a figyelmet

arra, hogy a térség déli részének országaiban jelentős hőmérséklet-emelkedés és ezzel párhuzamosan komoly vízhiány alakult ki az utóbbi évtizedekben. Ez pedig a lakosság szám jelentős növekedésével együtt előrevetíti a klímamigrációt, amelynek során várhatóan egyre többen indulnak majd Európa felé az afrikai kontinensről. A Mediterráneum déli része ezért időzített bombaként viselkedik. Amíg délen növekszik a népességszám, addig északon csökken, és ott elöregedő társadalmak alakulnak ki – tette hozzá a professzor asszony.

„Európa megváltozott biztonsági környezete kapcsán többgenerációs migrációs problémáról beszélhetünk” – mondta Dr. Kasznár Attila. A nemzetbiztonsági százados szerint a már régóta Európában élő másod- és harmadgenerációs migránsok radikalizálódása jelenti a legnagyobb veszélyt a terrorfenyegetettség szempontjából. Ezen emberek egy része a tömeges migráció adta lehetőségeket kihasználva, az Iszlám Állam soraiból ellenőrizetlenül jutott vissza Szíriából Európába, hogy részt vegyen különböző terrorakciók megszervezésében és kivitelezésében. A szakember szerint terrorelhárítási szempontból bebizonyosodott, hogy van összefüggés a migráció és a terrorizmus között. Kasznár Attila úgy véli: a szakszolgálatok elsődleges feladata az, hogy megakadályozzák az Európában élő muszlim közösségek radikalizációját.

A tudományos konferencia szervezője az NKE mellett az Anna Lindh Alapítvány, amely kormányközi intézményként működik az EU és a mediterrán térség országai közötti partnerség erősítésére. Ez kiterjed a politikai és biztonsági, a gazdasági és pénzügyi, valamint a szociális, a kulturális és a humán kapcsolatok kiépítésére. „A kultúrák és civilizációk közti párbeszédet segíti elő a magyarországi hálózat is, amelyhez már több mint hatvan szervezet csatlakozott, így például oktatási és kulturális intézmények, valamint sajtóorgánmok is” – mondta Komlósi Orsolya.

A líbiai válságról beszélt előadásában Marsai Viktor. Az NKE Nemzetközi Biztonsági Tanulmányok Tanszékének tanára szerint a NATO 2011-es beavatkozása óta nem történik jelentős előrelépés a konfliktus rendezése érdekében, csupán diplomáciai erőfeszítésekről beszélhetünk. „A nagyhatalmaknak és a nemzetközi szervezeteknek sincs átfogó stratégiája a válságkezelésre, ehelyett mindig csak tűzoltás van” – hangsúlyozta Marsai Viktor. Elhangzott, hogy az Iszlám Állam egyik legerősebb bástyája Líbiában van, ami jelentősen érinti a migránsválságot is. Pedig volt olyan pillanat, amikor lehetőség volt elindulni a jó úton, hiszen a líbiaiak többsége 2011-ben felszabadítóként üdvözölte a NATO-t, ez a bizalom azonban mára teljesen eltűnt. Ráadásul az országon belül működő városi milíciáknak egyre nagyobb a hatalmuk, már „cégszerűen”, stabil hálózatban működnek. A balkáni migránsútvonalak lezárása pedig kedvez számukra, hiszen a menekültek többsége feltehetően újra a Líbián

keresztül vezető utat fogja választani. A helyzet legnagyobb haszonélvezője tehát az Iszlám Állam, amely egy év alatt megduplázta a létszámát Líbiában. „Az egyetlen megoldást valószínűleg a katonai beavatkozás jelenthetné, de a nyugati világ a végén mindig kihátrál ebből” – mondta Marsai Viktor.

A líbiai válsággal és a migrációval szorosan összefügg Olaszország helyzete – erről már Dr. Molnár Anna beszélt a rendezvényen. A NETK egyetemi docense szerint a taljánok hosszú évek vagy évtizedek óta küzdenek az afrikai térségből származó bevándorlás problémájával, de az utóbbi időszakban az illegális migráció sokkal nehezebb helyzet elé állította őket is. „Amíg Kadhafi hatalmon volt, elvégezte a piszkos munkát, de azóta jelentős tömegek vándorolnak Líbián keresztül Európa felé” – mondta Molnár Anna. Beszédében kitért az olaszok által kezdeményezett különböző missziókra, műveletekre, amelyek azonban nem hoztak átütő sikert. A Mare Nostrum, a Frontex Plus és a Triton sem tudta megfékezni a migrációt, sőt a balkáni útvonalak lezárásával annak intenzitása újra nőni fog. „Megoldás lehet egy közös európai határőrizet, ami azonban a tagállamok szuverenitását jelentősen csökkentené, így nem sok esély van rá” – fogalmazott a NETK docense.

„A szemünk előtt zajlik le a második világháború utáni időszak legnagyobb humanitárius válsága, a szíriai társadalomnak az önző hatalmi érdekekből következő szétforgácsolása”

– fogalmazott a szíriai háborúval kapcsolatban Gazdik Gyula. A Stratégiai Védelmi Kutatóközpont tudományos főmunkatársa a számokat ismertetve elmondta, hogy eddig mintegy 470 ezer halottról és 2 millió sebesültről beszélhetünk. Szíria nagy része romokban hever, az anyagi kár több mint 260 milliárd dollár körül lehet. Az ország újjáépítése a Világbank vezetőjének becslése szerint legalább 150-180 milliárd dollárba fog kerülni, ha egyszer véget ér a háború. „A konfliktus dinamikáját nagymértékben növeli, hogy szorosan összefonódik az iraki válsággal, a jemeni konfliktussal és a szélesebb értelemben vett Fekete-tengeri zónában tapasztalható érdekellentétekkel” – hangsúlyozta Gazdik Gyula. A szakember véleménye szerint, ha a hatalmi érdekeket nem sikerül valamennyire közelíteni, akkor a szíriai válságzóna rádiuszának kiszélesítésével kell számolni. ●

LUDOVIKA
— SZABADEGYETEM —A darabolós főhadnagy és
az arzénes asszonyokSZÖVEG: SZŐÖR ÁDÁM
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

A 20. század első felének kriminalisztikai történetében két olyan esemény is történt, amely nemcsak az adott kor, hanem a későbbi évtizedek történetírására és irodalmára is hatással volt. A Léderer házaspár Kodelka-gyilkossága a fővárosi közvéleményt rázta meg, míg a tiszazugi arzénes asszonyok sorozatgyilkossága a vidék sötét titkaira világított rá.

1925-ben Léderer Gusztáv csendőr főhadnagy, a Héjas-különítmény volt századparancsnoka a feleségével, Schwartz Máriával (Micivel) „bűnszövetkezetben” megölte és feldarabolta az asszony szeretőjét, Kodelka Ferencet, az ismert, jómódú hentest. A vád nyereségvágyból, előre megfontolt szándékkal elkövetett emberölés volt. Léderert kötél általi halára ítélték és kivégezték, felesége életfogytiglani börtönbüntetést kapott bűnrészesség miatt. „A kegyetlen bűntény sokáig foglalkoztatta az embereket, még a nemzetközi sajtó is felfigyelt rá” – mondta Prof. Dr. Kozáry Andrea. Az NKE RTK Alkalmazott Tendészettudományi Tanszékének egyetemi tanára hozzátette: mivel az egyik elkövető a csendőrség tagja volt, így alaposan kivizsgálták az ügyet, amelynek kapcsán több mint ezerhatszáz oldalnyi perirat keletkezett. „Az ügyet nem lehetett a szőnyeg alá söpörni, hiszen annyira kegyetlen módon követték el a gyilkosságot” – hangsúlyozta az előadó.

A Huszadik Század történelmi portálon böngészve rátalálhatunk a korabeli újságok tudósításaira is, amelyek a következőképpen számolnak be a házaspár letartóztatását követő eseményekről: „A vasárnap folyamán úgyszólván teljesen tisztázódott a Tölgyfa-utcai borzalmas gyilkosság minden részlete a nyomozó hatóságok előtt. Míg a rendőrségen Radocsay Jenő dr. rendőrkapitány vasárnap ismét kihallgatta Léderer Gusztávnét, valamint a gyilkos főhadnagy öccsét, Léderer Sándort, addig a katonai törvényszék épületében

Léderer Gusztávot hallgatták ki újból. Maguk a vizsgálatot teljesítő hatósági emberek is borzadva és undorodva beszélnek a bestiális kegyetlenséggel végrehajtott gyilkosságról, amely most, hogy annak hovatovább minden részletére világosság derül, még bestiálisabbnak tűnik fel minden jóérzésű ember előtt.”

„Az asszony a mai rövid kihallgatás alatt megerősítette a tegnapi tett jegyzőkönyvi vallomását, amely szerint férjével előzetesen megbeszélték a gyilkosság körülményeit. Kodelkát álmában meggyilkolták, azután feldarabolták. A holttest részeit részben a Dunába dobták, részben férje a Gubacsi híd alatt elrejtette, a többit pedig lakásukban rejtgették. A rendőrségen elrendelték az eddig még ki nem derített bűnügyek nyomozásának újraváló felvételét, mert nincs kizárva az, hogy több hasonló gyilkosságot is elkövettek Lédererek. A rendőrség bűnjelként lefoglalt egy véres húsvágó bárdot, egy nagy konyhakést, kézi bőrnödöt, véres párnát, lepedőt, valamint Novák padlására csempészett félig nedves férfiruhákat, amelyekről a rendőri nyomozás megállapította, hogy a főhadnagy ebben követte el a hulla aprítását. Lédererné cinikus nyugalommal hallgatta a letartóztatási végzés kihirdetését. Meg van győződve róla, hogy két évnél több büntetést sem ő, sem a férje nem fog kapni.”

Léderer Gusztáv Pozsonyban, egy kispolgári családban született. Az I. világháborúban önként jelentkezett a hadseregbe. 1921-ben elbocsátották a Nemzeti Hadsereg Prónay-Héjjas-különítményéből, később csendőr lett. Feleségével költekező életmódot folytattak,

A kép bal oldalán látható Léderer Gusztáv, középen Kodelka Ferenc, jobb szélén pedig Léderer Gusztávné, Shwartz Mici

így vagyonuk hamar elfogyott, ezért egy ördögi tervet eszeltek ki a pénzszerezésre. „Mici” megismerkedett a jómódú hentessel, Kodelka Ferencel, akinek a szeretője lett. Egy kitalált történettel – 100 millió koronát kérnek tőle, amit majd befektetnek, és 15 százalékos haszonnal törlesztik felé – felhívták a leendő áldozatot a lakásukra. Az első gyilkossági kísérlet azonban nem sikerült: Kodelkát elkábították, aki azonban csak megsérült. Később újra próbálkoztak, ami már sikerrel járt: Léderer a szolgálati fegyverével megölte az áldozatot, majd huszonkét darabba vágta a testét, és annak részeit beledobták a Dunába. Ezt egy szemtanú észrevette, jelentette az esetet, és amikor a házaspár hazafelé tartott, a rendőrök már vártak rájuk a házuknál. Léderert a katonai törvényszék 1925 májusában csalásért, gyilkosságért és hullarablásért rangvesztésre, a csendőrségtől való elbocsátásra és kötél általi halálra ítélte. A feleség először halálbüntetést kapott, ezt később életfogytiglanra változtatták. Lédererné 15 év múlva, jó magaviselete miatt szabadult. A nem mindennapi történet később az irodalomban is megjelent, például Krúdy Gyula: *Régi pesti históriák* című regényében. A filmszakma sem felejtette el az esetet: Szász János *A sóhajok hídjá* című fekete-fehér nagyjátékfilmjét a tervek szerint jövőre mutatják majd be.

A másik bűncselekmény-sorozat, amely megrázta a közvéleményt, a tiszazugi arzénes gyilkosságok néven vált ismertté. 1929 áprilisában névtelen levél tájékoztatta a szolnoki ügyészséget arról, hogy egyesek légyapírból kiáztatott arzénnel mérgezik a rokonaikat. A méreg előállításában állítólag egy bábaasszonynak volt döntő szerepe. A nyomban megindult csendőrségi nyomozás gyorsan haladt előre, mivel a feltételezett tettesek azonnal beismerték a terhükre rótt cselekményeket. Közrejátszott ebben az is, hogy tudomásukra hozták: az arzént évek múlva is ki lehet mutatni az elhaltak testében.

Összesen negyvenhárom gyanúsítottat vettek őrizetbe, mindannyian asszonyok voltak. Az első bizonyított gyilkosság 1911-ben, Nagyréven történt, ahol később mérgezési, járvány” alakult ki. A helyi asszonyokat a falusi bába buzdította az arzén használatára, aki a mérget légyfogó papírból állította elő. A kezdeti férjgyilkosságok után néhányan családtagjaikat, rokonaikat is megmérgezték, mivel

azok „teherré” váltak számukra vagy az örökségüket akarták ilyen gátlástalan módon megkaparintani. Nagyrév mellett Tiszakürtön, Cibakházán és valószínűleg még további környező településeken is történtek arzénes gyilkosságok. A csendőrségi nyomozással kapcsolatban az előadáson elhangzott, hogy 1929. július és október között Nagyréven és Tiszakürtön hetvenhét feljelentés érkezett a hatóságokhoz. A Szolnok Megyei Ügyészségen hallgatták ki az asszonyokat, akik férjeiket, idős szüleiket, beteg hozzátartozóikat, gyermekeiket mérgezték rendszeresen arzénal. Összesen huszonnyolc nőt állítottak bíróság elé, hat halálos ítélet született, amelyből hármat végre is hajtottak. A tiszazugi arzénes gyilkosságok perek sokaságát vonták maguk után, amelyeket idehaza és külföldön egyaránt hatalmas érdeklődés övezett. A pusztaszenczáción túl az eset arra is módot adott, hogy a kortársak mélyebben bepillanthassanak a falu, a gazdasági és morális válságban lévő paraszti társadalom belvilágába. Így tekintett az ügyre Móricz Zsigmond is a *Nyugat* hasábjain 1930-ban megjelent írásában.

„A szolnoki törvényszék nagy tárgyalási terme zsúfolva. A bírói asztal előtt idős asszony áll. Falusi asszony, fekete ruhában, jómódúan, nagyon izléseesen öltözve, két kezét összeteszi, mint a templomban az űrasztala előtt. [...] Ez az asszony azzal a váddal áll a bírák előtt, hogy légyapírból kifőzött méreggel megölte kilenc évvel ezelőtt az édesanyját, pár év múlva a férjét, aztán az ágyasát. [...] Fontos az, hogy egy társadalmi réteg életébe nézhetünk bele: a magyar falu világáról rántja le a leplet a tárgyalás.”

Kozáry Andrea hangsúlyozta: a holttestek exhumálása után összesen százhatvan-két esetben tudták bizonyítani az arzénnel elkövetett gyilkosságot, de feltehetően ennél sokkal több gyilkosság történt többek között Zala, Csongrád és Békés megyékben is. „Mivel ez rossz fényt vetett volna az országra, inkább leállították a további vizsgálódást” – mondta a szakember.

Ezeket a történeteket is számos irodalmi alkotás dolgozta fel, így például Móricz Zsigmond *Tiszazugi méregkeverők* című műve vagy például Háy Gyula: *Tiszazug* című drámája. 2005-ben jelent meg *Angyalcsinálók* címmel egy költői hangvételű dokumentumfilm, amely Nagyrévet és lakóit mutatja be. Amellett, hogy megismerjük a falubeliek mindennapi életét, a filmbe megszólaló szereplők beavatnak minket a falu tragikus múltjába is. A film a történelmi tények kutatása és feltárása helyett sokkal inkább a személyes emlékekre és vélekedésekre helyezi a hangsúlyt. ●

Tizenöt éves a Magyar Szakkollégium

SZÖVEG: SZŐÖR ADÁM
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

Az elmúlt időszak fontosabb pillanatait bemutató kiállítással és szakmai műhelybeszélgetésekkel ünnepelte tizenöt éves fennállását az NKE Magyar Zoltán Szakkollégiuma. A szakmai műhely tagjai egyre jobb eredményeket érnek el az országos tudományos versenyeken, a szervezet tavaly megkapta a legmagasabb, három évre szóló minősített szakkollégiumi címet is.

A Magyar Zoltán Szakkollégium az NKE Államtudományi és Közigazgatási Karán működő, a közigazgatási értelmiség képzésére hivatott szellemi és közösségi műhely. A szakkollégium munkájában részt vevő mintegy harminc hallgató több szakmai műhelyben is végezhet tudományos tevékenységet, amelynek eredményeként tavaly már tizenegy TDK-dolgozat

született, és a fiatalok az OTDK-n is eredményesen szerepeltek. „A szakkollégiumi tevékenység az egyetem lényegéhez tartozik: a hallgatók itt többet vagy máshogy tanulhatnak, mint az egyetemi előadásokon, szemináriumokon. Ehhez azonban az is kell, hogy megfelelő késztetés legyen a hallgatóban a többlettudás elsajátítására” – fogalmazott az évfordulóra szervezett fogadáson Prof. »

Dr. Patyi András. Az NKE rektora komoly teljesítménynek nevezte azt, hogy a szakkollégium tizenöt év elteltével is működik, ráadásul a magyar közigazgatás-tudomány zsenijének a nevét viselve végzi munkáját. Utalt rá, hogy a szakkollégiumok ma már a jogszabályokban is elismert formái a tehetséggondozásnak, sőt az egyetemi kiválóság egyik mérőeszközének is számítanak. A rektor Magyar Zoltán életútja kapcsán arra kérte a hallgatókat, hogy tanuljanak idegen nyelveket, kutatásaik során ne restelljenek elemezni, és lehetőleg ne másod- vagy harmadkézből kapott információkból dolgozzanak.

„Őnök valószínűleg többre vágytok, mint hogy »egyszerű« egyetemi hallgatók legyetek. Magasabb elméleti tudást, szakmai gyakorlatot kívánnak szerezni” – szölt beszédében a szakkollégium tagjaihoz Prof. Dr. Kiss György. Az ÁKK dékánja felidézte egyetemi éveit, amikor önkéntes alapon szemináriumi csoportokba szerveződtek azok a hallgatók, akik szerettek volna „többet tudni” a világról, a szakmáról. A dékán szerint emberileg is fontos egy ilyen közösség, hiszen például ők is segítik egymást mind a mai napig. Kiss György reméli, hogy a jelenlegi szakkollégiumi hallgatók közül minél többen választják majd a kar doktori képzéseit.

Keresztesi József, a Magyar Zoltán Népfőiskolai Társaság volt elnöke szerint a Magyar által képviselt szakmaiság őrzése és átadása csak akkor működhet jól, ha vannak olyan fiatalok, akik időben átveszik a stafétabotot. Ezért is törekednek minél szorosabb kapcsolatra a szakkollégiummal.

„Folyamatos inspirációt kell nyújtani a fiataloknak” – mondta Dr. Horváth Attila, a szakkollégium igazgatója, aki az elmúlt négy évben végzett munkáját oktatói pályafutása egyik legnehezebb, ugyanakkor legtöbb eredményt hozó részének tekinti. Az eredmények kapcsán szölt az OTDK-n elért sikerekről, a belföldi és külföldi tanulmányutakon való részvételről és a konferenciák szervezéséről is. Megemlítette, hogy a szakkollégium tagjai már egyetemi éveik alatt is tarthatnak idegen nyelven előadásokat, hamarosan például Krakkóban, egy hallgatói workshopon.

„Az elmúlt tizenöt évben nagyon sok segítséget kértünk és még többet kaptunk. Nemcsak oktattak, hanem neveltek is minket. Példaként szolgáltak számunkra, igazi mentorként támogattak minket” – köszönte meg az egyetem és a kar jelenlegi, valamint korábbi vezetőinek segítségét Szakos Judit, a szakkollégium elnöke, aki oklevelet adott át a megjelenő mentoroknak.

A jövő közigazgatásának kihívásait mutatta be az a kerekasztal-beszélgetés, amelyen olyan szervezetek képviselői vettek részt, mint a Budapest Dialog, a Design Terminál és a Lechner Tudásközpont. Az eseményen szó volt a főváros fejlődésében rejlő lehetőségekről, a versenyképes Budapestről alkotott jövőképről és az ezt támogató közigazgatási

szakemberállománnyal szemben támasztott követelményekről. A résztvevők egyetértettek abban, hogy a jövőorientált, intelligens városok adatokkal történő gazdálkodása kiemelkedő feladat a jövő szempontjából. Hangsúlyozták a helyi lakosokkal folytatott intenzív kommunikáció, a stratégiai gondolkodás és az önkormányzatok bevételtermelő képessége növelésének fontosságát.

A szakkollégium fennállásnak tizenöt éves évfordulója kapcsán az elmúlt időszak fotóiból és tárgyi emlékeiből rendeztek kiállítást, amelyet Boros Anita vagyongazdálkodásért felelős helyettes államtitkár, a szakkollégium első titkára nyitott meg. A kétnapos rendezvény egy sporttal kapcsolatos kerekasztal-beszélgetéssel ért véget, amelyen egykori olimpiai és világbajnokok is részt vettek. Fábián László öttusázó, a Magyar Olimpiai Bizottság sportigazgatója arról szölt, hogy az olimpia közeledtével a magyar társadalomban felértékelődik a sport szerepe, jobban ráirányul a figyelem a versenysportokra. Összességében azonban jelentősen kopott az érdeklődés a sport iránt, különösen a '70-es, '80-as, '90-es évekkel összevetve.

Dunai Antal olimpiai bajnok labdarúgó szerint Magyarországra mindig jellemző volt, hogy itt mindenki ért a focihoz, pedig ez is egy szakma, legalábbis tőlünk nyugatra feltétlenül. Dunai tíz évig edzősödött Spanyolországban, ott tapasztalta meg azt a profi mentalitást, ami még mindig hiányzik a magyar futballból. Több olimpián is részt vett, ebből kétszer arany-, egyszer pedig ezüstéremmel tért haza. Utoljára edzőként volt részese az ötkarikás játékoknak, akkor Atlantában egy igazán tehetséges magyar csapatot dirigált, bár jelentősebb siker nélkül. *„Azok a játékosok azonban még ambícióval és kellő alázattal álltak a játékhoz, ez a mai fiatalokban, tapasztalatom szerint, csak elvétve van meg”* – tette hozzá az ismert szakember.

Imre Géza világ- és Európa-bajnok, olimpiai ezüstérmes párbajtőrívó szerint az olimpiai sikereknek komoly motiváló erejük van a fiatal generáció számára. Ilyenkor a sportág is mindig kitüntetett szerepet kap. Most ő is készül a riói olimpiára, szeretne éremmel hazatérni az ötkarikás versenyről.

A magyarokat manapság a riói verseny mellett az is foglalkoztatja, hogy hazánk rendezhet-e olimpiát 2024-ben. Ez jövő szeptemberben dől majd el, amikor a négy pályázó – Budapest, Los Angeles, Párizs, Róma – közül a Nemzetközi Olimpiai Bizottság kiválasztja a nyertest. Fábián László szerint jó esélye van a magyar pályázatnak, már csak azért is, mert a NOB egy egyszerűbb, olcsóbb, körültekintőbben megszervezhető olimpiát vár el a pályázóktól. A nemzetközi szervezet egyébként a döntésnél azt is vizsgálja, hogy a pályázatoknak mekkora a társadalmi támogatottsága. *„Ez nálunk lehetne jobb is”* – tette hozzá az olimpiai bajnok öttusázó. ●

éves az NBSZ

SZÖVEG: SZÖÖR ÁDÁM

Az 1996-ban létrejött Nemzetbiztonsági Szakszolgálat (NBSZ) feladata Magyarország nemzetbiztonsági védelmének, a bűncselekmények megelőzésének és feltárásának, valamint az igazságszolgáltatás hatékonyságának elősegítése. Szakértők szerint funkciói és koncentrált képességei miatt egyedülállónak tekinthető a közép-európai térségben.

Az információgyűjtés történetének kezdetét az Asszír Birodalom idejére teszik, míg a modern titkosrendőrség megalapítója a 18. században élt francia politikus, Joseph Fouché volt. Az 1789-ben kiobbant francia forradalom idején jakobinus nemzetgyűlési képviselő, a restaurált Bourbon-királyság alatt rendőrminiszter, Otranto hercege, a

köponyegforgatás és politikai túlélés nagy művésze. Neki tulajdonítják a hírhedt, cinikus mondást: *„A farkasokkal együtt kell üvölneni.”* Egész élete folyamán ehhez az elvhez tartotta magát. Magyarországon már a Habsburg Birodalom idején jól kiépített titkosrendőrség működött, amelynek megalapítása Metternich kancellár nevéhez kötődik.

A reformkor kezdetén megjelenő titkosrendőrség kiépített hálózata egyrészt a határállomásokon, másrészt az egyes nagyobb magyar városokban (Budán, Pesten, Pozsonyban, Nagyszombaton, Debrecenben, Temesvárott és Zágrábban) úgyszólván az egész magyar politikai és közéletet megfigyelés alatt tartotta. Feladata közé tartozott

az újíto mozgalmak propagandájának távoltartása, a külföldről beszivárgott, liberális szellemű könyvek lefoglalása a határátkelőhelyeken, az itthon megjelent kiadványok cenzúra alá vonása, illetve betiltása. Emellett megfigyelte a politikai klubok életét és ellenőrizte a magánlevelezők leveleit is. A titkosrendőrség különös gondot fordított a magyar rendi ellenzék, illetve az 1825-től ismét engedélyezett magyar országgyűlések megyei előkészületeinek, eseményeinek megfigyelésére és fontosabb szereplőinek módszeres szemmel tartására. Az első világháború idején a telefonok lehallgatása, a rádiófelderítés és -zavarás terjedt el széles körben. A két világháború között külön műveleti kapacitással rendelkezett a Belügyminisztérium irányítása alatt álló Magyar Államrendőrség, a Honvédelmi Minisztérium által vezetett katonai hírszerzés és elhárítás, valamint a két tárca közös felügyelete alatt álló Magyar Királyi Csendőrség. A BM Központi Nyomozó Osztálya keretén belül működő telefon-ellenőrző detektívcsoport az 1920-as évek közepén egyszerre már 80-100 állomás beszélgetéseit volt képes figyelemmel kísérni. Ez a struktúra lényegében 1945-ig változatlan formában működött. A szovjet csapatok előrenyomulásával párhuzamosan a keleti országrészben az új kormány szervei elkezdtek a korábbi szervezetrendszer gyors reaktíválásával a titkosszolgálati struktúra helyreállítását. A második világháború után, 1946-ban a rendőri szervezetből Államvédelmi Osztály néven önállósult politikai rendészeti terület már több műveleti-technikai részleggel rendelkezett. 1948-ban jött létre az Államvédelmi Hatóság (ÁVH), amely a magyarországi kommunista pártállami diktatúra részben titkosan tevékenykedő államvédelmi szervezete volt 1948 és 1956 között. Hivatalosan a rendszer ellenfeleinek

üldözése, valamint a rendszer és vezetőinek védelme volt a feladata. A ténylegesen Rákosi Mátyás pártfőtitkár által mozgatott szervezet az állampárton (Magyar Dolgozók Pártja) belüli hatalmi küzdelmek részese, a politikai leszámolások fő eszköze és végrehajtója is volt. 1955 márciusában Moszkvában került sor a szocialista országok első közös állambiztonsági értekezletére, ahol döntöttek az egymás közötti együttműködésről, és az egyes országok állambiztonsági szerveire háruló teendőkről. Az állambiztonsági rendőrség – igaz, hogy csak látszólag – a diktatúrával együtt bukkott el 1956 októberében. A forradalom leverése után, a Kádár János nevéhez fűződő restauráció időszakában az állambiztonsági szolgálatot a Belügyminisztérium keretében szervezték újjá, II. (Politikai Nyomozó) Főosztály néven. 1962-ben pedig az

állambiztonsági feladatok ellátására létrehozták a Belügyminisztérium III. Főcsoportfőnökségét. A magyar titkosszolgálatok 1990 előtti szervezeti felépítését, működését, ellenségképét alapvetően a szovjet minta határozta meg. Így egy szervezeten belül volt megtalálható a polgári hírszerzés, a kémelhárítás, a politikai rendőrség, a katonai elhárítás, valamint az ún. operatív-technikai területek. A rendszerváltozáskor megalakuló Antall-kormányban Boross Péter államtitkár feladata lett a titkosszolgálat átszervezése. Az Országgyűlés 1990-ben rendeletet fogadott el a nemzetbiztonsági feladatok ellátásának átmeneti szabályozásáról. Ennek hatálybalépését követően két polgári és két katonai szolgálat kezdte meg a működését. A korábbi operatív-technikai területek a megalakuló Nemzetbiztonsági

Hivatalhoz kerültek, így ebben az időszakban a mai értelemben vett, önálló nemzetbiztonsági szakszolgálatról még nem beszélhetünk. A kétharmados kormányzati többséget eredményező 1994-es parlamenti választás után másfél évvel, 1995. december 19-én fogadta el az Országgyűlés a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXCV. törvényt, amellyel megalakult a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat is. A jogszabály a Nemzetbiztonsági Hivatalról leválasztotta a titkos információgyűjtéshez technikai hátteret biztosító Nemzetbiztonsági Szakszolgálatot (NBSZ), amelynek kormányzati irányítását – hasonlóan a polgári hírszerzéshez és elhárításhoz – 1996 és 2002, valamint 2007 és 2010 között tárca nélküli miniszter, 2002 és 2007 között a Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter látta el. 2010 nyarától pedig az NBSZ a Belügyminiszter irányítása alá került. A Nemzetbiztonsági Szakszolgálat feladata Magyarország nemzetbiztonsági védelmének, a bűncselekmények megelőzésének és feltárásának, valamint az igazságszolgáltatás hatékonyságának elősegítése. Helyét és szerepét tekintve nem a hagyományos értelemben vett nemzetbiztonsági szolgálatról van szó, hanem egy kiszolgáló/szolgáltató szervezetről. Önálló rendvédelmi vagy nemzetbiztonsági feladattal nem rendelkezik, csak a titkos információgyűjtésre jogosult szervezetek megrendelésére dolgozik. Feladatai közé tartoznak a szigorú törvényi szabályozás mentén végezhető, külső engedélyhez kötött és külső engedélyhez nem kötött titkos információgyűjtő tevékenységek (például hírközlés-ellenőrzés, a helyiséglehallgatás, a postai küldemények ellenőrzése, vagy akár a figyelés és a környezettanulmányozás). A szakszolgálat képzést, oktatást és tudományos tevékenységet is folytat. „Megrendelői köre nyolc szervezetet (a nemzetbiztonsági szolgálatokon túl a

Rendőrséget, a Nemzeti Védelmi Szolgálatot, a Terrorrelhárítási Központot, a Nemzeti Adó- és Vámhivatalt és az Űgyészséget) ölel fel a maguk szakmai, és jogszabályi hátterének sajátosságaival együtt. Tevékenységét tekintve meghatározó a hazai titkos információgyűjtésre feljogosított struktúrában, hiszen összetett szervezetrendszerével az irányába megrendelőként fellépő szervezeteket azonos színvonalon, költséghatékonyan képes titkos információgyűjtő tevékenységével kiszolgálni. Szolgáltató szerepköre mellett ellátja továbbá a biztonsági okmányok védelmével összefüggő hatósági felügyeletet, széles körű szakértői tevékenységet végez, valamint a szervezetében kapott helyet a kibertérből érkező aktuális kihívásokra reagáló Nemzeti Kibervédelmi Intézet is” – írja a *Hadtudományi Szemlében* megjelent, tavaly készült tanulmányában Dobák Imre, az NKE Polgári Nemzetbiztonsági Tanszékének docense. Dobák Imre írásában kifejti, hogy a közép-európai térség országai a 25 évvel ezelőtti, közös történelmi, „állambiztonsági” örökségből kiindulva több átalakítást, átszervezést, strukturális korrigálást követően jutottak el a napjainkban működtetett nemzetbiztonsági rendszerekig. „A nemzetbiztonsági szféra összetett jellegét jól jelzi az is, hogy a hírszerzés és elhárítás hagyományos funkciója mellett jelen vannak azon szervezetek, feladatok és képességek, amelyek működése határterületeket érinti (például terrorizmus elleni küzdelem, korrupció elleni küzdelem, adatvédelem, szolgáltatási tevékenység)” – olvasható a tanulmányban. A szerző úgy véli, hogy a szervezetrendszerek árnyékában egyre inkább felértékelődik az infokommunikációs környezet változásaihoz igazodó technikai információgyűjtés jelentősége. A docens szerint ennek költséghatékony, eredményes működtetése a tágan értelmezett nemzetbiztonsági struktúra egyik kulcseleme. ●

A Szakszolgálat Magyarországon, avagy tanulmányok a hírszerzés és titkos adatgyűjtés világából címmel jelent meg egy szakmai kötet, még 2011-ben. A könyv egyik alkotója Dr. Boda József vezérőrnagy, az NBSZ korábbi vezetője, az NKE Rendészettudományi Kar jelenlegi dékánja. A könyv négy fő fejezetből áll, amelyek időrendben mutatják be a szakágak történetét. Az első fejezet a *Kezdetektől a kiegyezésig* tartalmaz hasznos információkat, a többi között a kor titkos megfigyeléseiről, a polgári hírszerzésről vagy az akkor új ágazatként felbukkanó postaelenőrzésről. A második részben a *Kiegyezéstől a II. világháború végéig* követhetjük végig a változásokat, illetve az új ágazatok megjelenését, például az írás-vizsgálatot. A harmadik fejezet a *Szocialista államvédelem* címet kapta. Ebben mutatja be a szerző a legtöbb újonnan megjelent vagy egyéb tevékenységekből kivált feladatot, ideértve többek között a rejtjeltevékenységet, a rádiófelderítést vagy a környezettanulmányozást. Ebben olyan, nagy érdeklődésre számot tartó témák is megtalálhatók, mint a titkos lakások vagy a titkos operatív rendszabályok bemutatása. A negyedik, zárófejezet a legutóbbi és a jelen kort mutatja be, a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat helyét, szerepét, feladatait a 21. században.

Negyedszázad a katonai vezetőképzés szolgálatában

SZÖVEG: BALOGH PÉTER ezredes
FOTÓ: BALOGH PÉTER archív

Június elején „öregdiákok” találkoznak az NKE Zrínyi Campusán. Tábornokok és főtisztek, parancsnokok és segítők jönnek össze, hogy közösen tekintsenek vissza a Vezérkari, illetve Felsőfokú Vezetőképző Tanfolyam (FVKT) elmúlt huszonöt évére, amelynek során a kurzus a Magyar Honvédség legmagasabb végzettséget adó, felsőoktatásban akkreditált tanfolyamává vált. Az elmúlt negyedszázad tapasztalata is igazolja: van ok az ünneplésre.

A MAGYAR FELSŐFOKÚ VEZETŐKÉPZŐ/VEZÉRKARI TANFOLYAM LÉTSZÁMAINAK ALAKULÁSA 1993–2016 KÖZÖTT						
Fsz.	Tanév	Tanfolyam száma	Magyar létszám	Külföldi létszám	Nemzetiség	Összesen
1.	1993–1994	VKT-1 és VKT-2	23	0	–	23
2.	1994–1995	VKT-3 és VKT-4	25	0	–	25
3.	1995–1996	VKT-5 és VKT-6	20	1	román	21
4.	1996–1997	VKT-7	10	2	francia, lengyel	12
5.	1997–1998	VKT-8	12	1	lengyel	13
6.	1998–1999	VKT-9	14	2	német, lengyel	16
7.	1999–2000	VKT-10	14	2	lengyel, olasz	16
8.	2000–2001	VKT-11	13	3	francia, lengyel, olasz	16
9.	2001–2002	VKT-12	13	3	német, lengyel, olasz	16
10.	2002–2003	VKT-13	11	3	olasz, francia, horvát	13
11.	2003–2004	VKT-14	12	3	olasz, román, kínai	15
12.	2004–2005	VKT-15	11	2	német, olasz	13
13.	2005–2006	VKT-16	12	1	olasz	13
14.	2006–2007	VKT-17	10	0	–	10
15.	2007–2008	VKT-18	7	1	német	8
16.	2008–2009	VKT-19	10	0	1 fő magyar civil	10
17.	2009–2010	VKT-20	15	0	–	15
18.	2010–2011	VKT-21	9	2	német, ukrán	11
19.	2011–2012	Nem indult	0	0	–	0
20.	2012–2013	FVKT-22	13	0	–	13
21.	2013–2014	FVKT-23	9	4	német, olasz, orosz, kínai	13
22.	2014–2015	FVKT-24	14	1	kínai	15
23.	2015–2016	FVKT-25	10	3	algír, olasz, kínai	13
Összesen:			286	34		320

Az NKE FVKT alumnitalálkozót szervez június 3-ra, amelyen az NKE-n és jogelődeinél 1993 és 2016 között FVKT-t végzettek vesznek részt. Az egyetem képzéseinek élvonalába tartozó tanfolyam célja olyan felsővezetők képzése, akik felső szintű katonai, (kül-, gazdaság-, biztonság- és védelem-) politikai és közszolgálati, valamint elemzési, tervezési, szervezési, értékelési, irányítási és vezetési ismeretek birtokában, vezetői készségeiket és képességeiket használva alkalmasak felelős katonai és politikai beosztások betöltésére.

A tanfolyam az 1990-es évekre nyúlik vissza, amikor a tisztképzés harcászati alapelvei még alapvetően a Varsói Szerződés országaira jellemző vonásokat tükrözték. Az euroatlanti integráció lehetőségével azonban a változás igénye is megnőtt: a korábbi orosz hadiakadémiákra delegált katonai felsővezető-képzést az új stratégia szerint kellett átalakítani, újjászervezni. Ebben, az új alapelveket megfogalmazó, kezdetben a politikai semlegesség katonai stratégiájának kidolgozását igénylő környezetben indult el 1993. szeptember 1-jén, két osztályban, összesen 23 fővel a magasabb képesítést nyújtó, már befejezett egyetemi tanulmányokra épülő Felsőfokú Vezetőképző Tanfolyam a Zrínyi Miklós Katonai Akadémián.

A katonai felsőoktatás reformja a nemzeti jelleg erősítését tűzte ki célul, s így 1994. február 2-án az 1920. október 1-jén indított Magyar Királyi Honvéd Hadiakadémia jogutódlása is megtörtént. A Zrínyi Akadémia történetében először jelent meg követelményként a nemzeti vezérkari tisztképzés, amely már létrehozása pillanatában nyitott volt a védelmi szektor társhivatásrendi felsővezetői számára is. Hallgatói között volt belügyminisztériumi felsővezető és civil országgyűlési képviselő is.

A tanfolyam képzési programját, amely naprakészen illeszkedik az aktuális kihívásokhoz és feladatokhoz, a Honvéd Vezérkar (HVK) főnöke hagyja jóvá a HVK Hadműveleti Csoportfőnökség szakmai elvárásai, valamint a Magyar Honvédség 2012 és 2020 közötti időszakra meghatározott humánstratégiája alapján. Ez utóbbit a 2011-ben meghirdetett kormányzati közigazgatás-fejlesztési stratégia, a Magyar-y-program hívta életre, amely a honvédelmi tárcától is megkövetelte, hogy új alapokra helyezze a katonai életpályát. A koncepciónak illeszkednie kellett a tárca rövid és középtávú cselekvési programjaihoz, és összhangban kellett állnia annak hosszútávú stratégiai tervével. A humánstratégia egyik alappillérét az előmeneteli és a különböző szintű képzések megvalósítása alkotja, így a tiszt- és altisztképzés megújításával kapcsolatos feladatokat

is meghatározza. A megváltozott megrendelői igények és képzési követelmények hatására a HVK Személyzeti Csoportfőnökség elkészítette *A tanfolyam rendszerű képzések szakmai követelményei a Magyar Honvédség tisztképzésében* című kiadványát, amit a Honvéd Vezérkar főnöke 2015 márciusában hagyott jóvá.

A felsővezetői képzés követi a szövetséges haderők és a NATO Védelmi Akadémia vezérkari képzéseinek programjait, a tanfolyam vezetése az új elemeket rendszeresen beépíti a képzésbe. A szövetségi, a külső társadalmi és a HM megrendelői elvárások hatásának köszönhetően a program folyamatosan képes megújulni. Ehhez azonban szükség van és volt olyan tanfolyamparancsnokokra, akik javaslaikkal segítették ezt a folyamatot.

A rendszerváltást követő „útkeresés éveinek” időszakán Dr. Héjja István ezredes (1993–1996) és Dr. Szternák György ezredes (1997–2006) vezette át a Vezérkari Tanfolyamot, és a képzést az új szövetséges rendszer elvárásaihoz igazították. A tanfolyam hallgatóinak bevonásával részt vettek Magyarország új országvédelmi terveinek kidolgozásában is.

2006 és 2011 között, Dr. habil Resperger István ezredes vezetése alatt a szövetséges haderők felsővezetői képzésén túl a magyar közigazgatás más hivatásrendi elemeivel való együttműködés feladataira is ráirányult a figyelem a kurzuson. Dr. Szegedi Péter alezredes (2011–2013) egy megújított és részletesen kidolgozott, a közszolgálati elvárásoknak megfelelő képzési programmal segítette a folyamatot. Balogh Péter mérnök ezredes, a tanfolyam jelenlegi parancsnoka a szövetséges haderők vezérkari tanfolyamainak nemzetközi együttműködését, a szövetségi rendszerben való gondolkodás beágyazódását erősíti. Mindegyik vezető hozzájárult munkájával ahhoz, hogy a 2013-ban Felsőfokú Vezetőképző néven megújuló tanfolyam Magyarország legmagasabb szintű katonai képzésévé vált, amely folyamatosan követi a szövetségi rendszer elvárásait, a hazai biztonság-, védelem-, katona- és társadalompolitikai, továbbá az ország érdekeit érintő energetikai, gazdaságpolitikai kihívásokat. Oktatói körét a szakma legjelesebb hazai és nemzetközi színvonalú előadói alkotják.

2015 szeptemberében az egyetem Fenntartói Testülete katonai felsővezető szakirányú továbbképzési szak létesítéséről döntött. A tanfolyam – a 2016/17-től szakirányú továbbképzési szakká történő minősítésével, a felsőoktatás rendszerében megfeleltetett, az Oktatási Hivatalnál bejegyzett – azonosítható és kreditekkel rendelkező szakirányú szakképzettséget ad végzett hallgatói számára. Különösen fontos a szak megfeleltetése a felsőoktatási törvény feltételeinek a külföldi hallgatók viszonylatában is, akik hazájukban az itt megszerzett végzettséget és a tantárgyakat elfogadhatni, honosítani tudják.

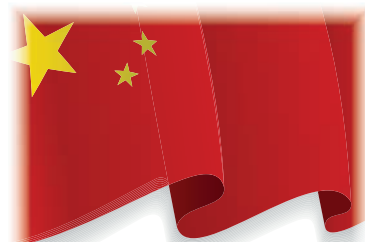
A két féléves, hatvankredites, nappali képzésű program negyvenhat tantárgy ismereteit dolgozza fel a képzés három moduljában, 1906 tanulmányi órában, két tanítási (magyar és angol) nyelven. A tanfolyam hallgatói egy tanév alatt olyan tudást szerezhetnek

meg, amellyel átfogó képet kapnak a szövetséges erők, a NATO és az EU katonai potenciáljáról, döntési mechanizmusáról. Külföldi tanulmányútjaik során lehetőségük nyílik a NATO és az EU parancsnokságainak, vezetőinek megismerésére. Látogatást tesznek Nápolyban és Brunssumban a NATO Összhaderőnemi Parancsnokságain, valamint a NATO azon reagáló erőinek alakulatainál, ahol a Magyar Honvédség képességeit felajánlják vagy éppen alkalmazzák. Találkoznak Brüsszelben Magyarország állandó NATO- és EU-képviselőjének vezetőivel, valamint a NATO Nemzetközi Katonai Törzsének főnökével. A hazai előadások során megismerik a Magyar Honvédség alakulatainak képességeit, a magyar hadiipar erőforrásait, valamint a magyar közigazgatás és azon belül a honvédelmi igazgatás rendszerét. A stratégiai nagyvállalatoknál (erőművek, energetikai szolgáltatók stb.), a felső szintű döntéshozói testületeknél (Országgyűlés, minisztériumok, társhivatásrendek országos parancsnokságai stb.) tett látogatások a szélesebb látókör kialakítását célozzák.

A *Szakmai ismeretek* modul törzsgyakorlásai során begyakorolják a NATO/EU és a hazai összhaderőnemi műveletek tervezésénél használt eljárásokat, jelentési és döntési mechanizmusokat. Az *Aktualitások* modul előadásain találkozhatnak és kötetlen beszélgetést folytathatnak a korábbi vezérkari főnökökkel, ezáltal is lehetőséget kapva a közelmúlt katonai felsővezetői döntéseinek megértésére. A Magyarországra akkreditált katonai attasék szintén e modul keretében mutatják be haderőiket, nemzeti katonai stratégiáikat.

Az utóbbi években létrehozott szövetséges vezérkari tanfolyamok közötti együttműködés a magyar hallgatók számára is lehetővé teszi a közös törzsgyakorlásokon való részvételt. A hallgatók részesei lehetnek a német Führungsakademie der Bundeswehr „Common Trail”, a francia École de Guerre „Coalition” gyakorlatának, illetve a nemzeti, valamint az öt részt vevő nemzet vezérkari tanfolyama közös tevékenységének Olaszországban és Franciaországban, a *Combined Joint European Exercise* keretében.

A képzés során a hallgatók nemzetközi szakmai konferenciákon vesznek részt, tanulmányt írnak az aktuális szakmai és politikai eseményekről, azok folyamatairól, valamint az MH tudományos folyóirataiban publikálhatják kutatásaik eredményeit. Munkáik gyakran adnak szakmai alapot az MH felső vezetésének döntéseéhez. A Felsőfokú Vezetőképző Tanfolyam hallgatói jó eséllyel válhatnak a Magyar Honvédség legjobban felkészített felsővezetőivé. Az elmúlt negyedszázadban háromszázhuszan folytattak tanulmányokat a VKT és az FVKT kötelékében. A képzést harmincnégy külföldi és egy civil hallgató is sikeresen elvégezte. A kétszáznyolcvanöt magyar főtisztból harminckilencet neveztek ki tábornoknak, ötvenen ezredesi előléptetést kaptak. A tanfolyam elvégzését követő években kilencen szereztek PhD-fokozatot, további tizenöt magyar tiszt folytat PhD-tanulmányokat vagy doktori iskolában abszolvált. ●

Kína nagykövete az NKE-n

SZÖVEG: PÉTERY DOROTTYA
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

Duan Jielong, a Kínai Népköztársaság Magyarországra akkreditált rendkívüli és meghatalmazott nagykövete volt a Ludovika Nagyköveti Fórum rendezvénysorozat áprilisi vendége. Őexcellenciája Kína békés fejlődéséről és a Dél-kínai-tenger körüli vitákról tartott előadást.

Dr. Kis Norbert továbbképzési és nemzetközi rektorhelyettes köszöntő beszédében elmondta, hogy a látogatás azért is fontos, mert pozitív visszacsatolás arra nézve, hogy az NKE mekkora hangsúlyt fektet a kínai kultúra hazai propagálására.

Duan Jielong vitaindítóként kifejtette, hogy Kína gazdasági erejének növekedésével az ország politikai szerepe is felértékelődött a térségben és a nemzetközi nagyhatalmak között. Az ország jelenlegi külpolitikáját öt fő cél határozza meg: az egyenlőség, a kölcsönös tisztelet, az erőszakmentesség, a békés egymás mellett élés és a ráhagyás, vagyis a más

nemzetek politikájába való be nem avatkozás gondolata. *„Kína garantálta elsőként a világon, hogy soha nem használ atomfegyvert támadás során”* – emelte ki a nagykövet. Minthogy országa elkötelezett híve a diplomáciai úton történő rendezés elvének, jelenleg is több mint 300 multilaterális egyezmény határoz-

za meg mindennapjait. Az ENSZ békemisszióihoz Kína biztosítja a második legtöbb anyagi és emberi erőforrásbeli hozzájárulást. Az ország az ázsiai jelenlét mellett komoly szerepet vállal Afrikában is: több millió rászorulót juttat orvosi ellátáshoz; harcol a malária és az ebola ellen. Kína számára fontosak

mindemellett a terrorizmusellenes megmozdulások, továbbá aktívan küzd a globális felmelegedés visszaszorításáért. „Kína mindig is uralta a Dél-kínai-tengert, hisz a történelem során a kínaiak voltak az elsők, akik feltérképezték, majd kereskedelmi céllal használni kezdték a régiót” – mutatott rá Duan Jielong. A második világháborút megelőzően kizárólag népe lakott a szigeteken, így nem véletlen, hogy a háborút követően ők állították helyre a szigetvilágban esett károk jelentős részét. A mentési munkálatok befejezésétől egészen az 1970-es évekig relatív béke honolt, mindaddig, amíg egyéb országok be nem jelentették területi igényüket a vizekre vonatkozóan, miután fény derült a Dél-kínai-tenger olajban és más természeti erőforrásokban való gazdagságára. Az 1982-es ENSZ tengerjogi egyezményt követően a környező országok illegálisan megszállták a dél-kínai-tengeri szigetek egy részét. Kína külpolitikája azonban ez idő alatt sem változott: az ország továbbra is arra törekszik, hogy a nemzetközi jogok alapján békés tárgyalással rendezze a vitákat, a területi szuverenitás mellett fenntartva a szabad hajózás elvét. A nagykövet egyúttal rámutatott: miután a térségen át folyó kereskedelmi tevékenység nemzetközi szinten is számottevő, a kínai szempontok szem előtt tartása mindannyiunk érdeke. Naponta mintegy másfélmillió hordó olaj halad át a Dél-kínai-tengeren, azon, amit Kína a béke, az együttműködés és a közös fejlődés tengerének kíván megőrizni. Az est házigazdája, Dr. Bóka János, az NKE Nemzetközi és Európai Tanulmányok Karának megbízott oktatási dékánhelyettese a vitaindító felszólalást követő kerekasztal-beszélgetésen két kérdést intézett a résztvevőkhöz: vajon hogy fordulhatott elő az, hogy a Dél-kínai-tenger ügye az utóbbi években

ekkora érdeklődésre tart számot, illetve hogy a térségben tapasztalható nézeteltérések várhatóan milyen következményekkel járnak az európaiakra nézve? Elsőként dr. Pacsay-Tomassich Orsolya, a Századvég Alapítvány külpolitikai igazgatója kísérelte meg a válaszadást. A szakértő úgy vélte, az Európai Unió és a nyugati hatalmak korábban túlságosan el voltak foglalva a világ megreformálásával, így figyelmük más területek felé irányult. Mostanra azonban, hogy Európa és a Nyugat tisztába került hatalmuk esetlegességével, s ekképp el tudnak képzelni egy olyan jövőt is, amelyet majd egy eltérő kultúra formál. Mint mondta, Kína mára nagyhatalommá vált, gazdaságának, külpolitikájának és civil diplomáciájának köszönhetően pedig örökségét és nemzeti kultúráját is közkinccsé tette. Nem szabad azonban azt hinni, hogy mindez egyenlő lenne a határon átnyúló fenyegetéssel; Kína a lehetőségek tárháza – tette hozzá a külpolitikai igazgató. Kusai Sándor volt pekingi nagykövet egyetértett a következtetéssel. A diplomata hangsúlyozta, hogy a tény, miszerint Kína távol tartja magát a hegemoniától, világos kijelentés a kínai fél részéről. Abban pedig, hogy az ország vitái ismét napirendre kerültek, nemcsak Kína gazdasági felemelkedése, hanem a kontextus megváltozása is szerepet játszott. Annak hátterében viszont, hogy Magyarország egyre többet foglalkozik az ázsiai országgal, valószínűleg az a tény húzódik meg, hogy Kína ma Magyarország egyik legjelentősebb befektetőinek egyike. Ázsia irányába történő kereskedelmünk csaknem 50 százaléka az országhoz köthető, ráadásul Kína szolgáltatja Ázsia felől érkező importunk 53 százalékát is. Magyarországnak tehát nemcsak a régió, hanem Kína stabilitása is jót tesz.

Dr. P. Szabó Sándor, az NKE Kínai Közigazgatás-, Gazdaság- és Társadalomkutató Központjának igazgatója szintén úgy vélekedett, hogy a regionális béke újabb lökést adhatna a hazai gazdaságnak. A sinológus egy klasszikus metaforával élt: Kína olyan, mint egy óriás madár, amely szárnycsapásaival képes felkavarni az állóvizeket. Mikor a madár a magasba emelkedik, nyomában fodrossá válik az óceán. Az ország szárnyalása pedig nemcsak Magyarország, hanem a nagyhatalmak érdeke is. Ezt jól mutatja az is, hogy 2011-ben Barack Obama meghirdette az ázsiai és a csendes-óceáni térség felé történő nyitás politikáját, amelyet Hillary Clinton is aktívan támogat. Jóllehet Kína térnyerése hosszú távon amerikai rivalizáláshoz is vezethet, ám az ország nélkül elképzelhetetlen a regionális béke fenntartása. Duan Jielong az elhangzottakra úgy reagált: amennyiben országát a világ nagyhatalomnak tekinti, elvárható, hogy megillessék az ezzel együtt járó tisztelettel is. Kína, mint mondta, sosem volt gátja a jó ötletek megvalósításának, ám nem szándékozik ellentmondásokba keveredni. A Kínai Népköztársaság tisztában van megnövekedett erejével, ugyanakkor nem kíván a szuperhatalmak ellenében cselekedni. Országáa hisz az érdekek, s a profit megosztásában, az együttműködés alapjának pedig az őszinteséget tekinti. A nagykövet zárásként hozzáfűzte: ha Kínára mint barátságos partnerre gondolunk, barátként is kell viselkednünk vele.

AZ AGYAGKATONÁKNAK LEÁLDOZOTT

Noha az aktív védekezés már Mao Ce-tung óta bevett fogalom a kínai külpolitikában, vezérelvvé csak a 2015 májusában kiadott dokumentumok fényében vált. A kínai honvédelmi

minisztérium által közreadott kínai katonai stratégia ugyanis azt állítja, az országnak nincsenek újdonsült területi igényei, nem kíván terjeszkedni, viszont ha arra kényszerítik, képes megvédeni magát, sőt hatványozott erővel vissza is vág. Az Ázsiában állomásozó amerikai katonák számának növekedése, illetve Japán erőfitogtató megmozdulásai egy aktívabb biztonságpolitikát tesznek szükségessé – szerepel az iratban. A dokumentum ezért hosszasan taglalja, hogy Kína mely felkészülő lépések megtétele után kerülne ki győztesen egy esetleges tengeri összecsapásból. Itt olvasható továbbá az is, hogy a Dél-kínai-tengeren megszállt Spratly-szigetek visszaszerzése nem csupán a földrajzi területek birtoklásáról, hanem Kína szuverenitásának és tengeri jogainak megvédéséről is szól. Ennek megfelelően az utóbbi időkben az ország védelmi súlypontja a szárazföldről átkerült a tengerekre. A 2016-os védelmi kiadásokat várhatóan 147 milliárd dollárra becsülik, ami 6-7 százalékkal haladja meg az ezt megelőző évét. Az idei év sorban a hatodik, amikor Kína növeli a hadiipari költségvetési keretét. Jóllehet az összegeket elsősorban a hivatásosok élet- és munkakörülményeinek javítására, a hadsereg technológiai fejlesztésére, az információszerzésre és a nemzetvédelemre fordítják, az ország olyan beszerzéseken van túl, amelyek számos új tengeralattjáró mellett egy saját repülőgép-hordozó anyahajót is eredményeztek. Míg a *New York Times* kérdésére korábban egy kiemelt pozícióban szolgáló kínai tiszt elmondta, hogy a nyílt tengeri védekezés stratégiája Kína növekvő gazdasági és diplomáciai befolyásának következménye, addig a kínai külügyminisztérium egyik tanácsadója úgy fogalmazott: a beruházások egyértelmű célja az elrettentés. ●

ÍGY NEVELD A SÁRKÁNYODAT

A magyar felsőoktatási intézmények közül jelenleg az NKE rendelkezik a legkiterjedtebb kínai kapcsolatrendszerrel. A corvinusos múltból eredően az Államtudományi és Közigazgatási Kar mellett működő Kínai Közigazgatás-, Gazdaság- és Társadalomkutató Központ révén már az alapítás pillanatában aktív szálak fűződtek az országhoz, amelyek száma csak nőtt az évek folyamán. Az NKE szakmai partnerei között így mára megtalálható minden jelentősebb kínai egyetem, többek között a Minzu University, az East China University of Political Science and Law, a Peking University, a National Defense University, a People's Public Security of China, a Beijing Language and

Culture University vagy a PLA, Academy of Military Science is. Minisztériumi szintű együttműködés keretében ugyancsak partnerként tekint az NKE-re a Chinese Academy of Governance, a hallgatók és oktatók vendégeskedése pedig mindennapos. Míg a kutatók és a professzorok jellemzően csak rövidebb időszakokat töltenek kint, addig a hallgatók közül évente körülbelül húsz szerencsésnek adatik meg az a lehetőség, hogy valamilyen ösztöndíj keretében huzamosabban is Kínában tartózkodhasson. Azok, akik már itthon is foglalkoztak a kínai nyelvvel, rendszerint a HSK keretrendszerben 5-ös, 6-os szintnek megfelelő, felsőfokú tudással térnek haza. Valószínűleg ennek is köszönhető, hogy az ösztöndíjak nagyon népszerűek, s minden meghirdetett program esetén túljelentkezéssel kell számolni. Kínában szintén közkedveltek a cserelehetőségek. Miután a régi mandarin rendszerből fakadóan komoly hagyománya van a hivatalnokkultúrának, az NKE vonzó célpont kormányzati egyetemenként. Annak, aki a kínai közszolgáltatban kíván

dolgozni, egy igen nehéz versenyvizsgán kell megfelelnie, a sikert azonban megalapozhatja a külföldi tapasztalat. Adott esetben néhány, idegen országban eltöltött év óriási presztízsértékkel is bírhat, mivel Kínában a felsőoktatás alapvetően fizetős, és többnyire csak a tehetősebb családok leszármazottai járhatnak egyetemre. A tanulást ehhez mérten nagyon komolyan veszik, s az egyetemi évek alatt a hallgatók csak erre koncentrálnak. Egy kínai mondás úgy tartja: minden szülő szeretné, ha apró gyermeke hatalmas sárkánnyá cseperedne – ennek beteljesítése érdekében pedig igyekeznek lehetőleg mindent megtenni.

GDP-arányosan Kína egyike azoknak az országoknak, ahol a világon a legtöbbet fektetnek a KFI-szektorba. Erre vezethető vissza az is, hogy az állam fokozottan támogatja a kutatói mobilitást. Az NKE viszonylatában elmondható, hogy számtalan közös szervezésű konferencián vagyunk túl, továbbá folyamatos a publikációk cseréje is. Ahhoz azonban,

hogy mindez gyümölcsöző legyen, elengedhetetlen a személyes jelenlét. A partnerintézmények vezetői időről időre látogatást tesznek egymásnál, s ez kitűnő alkalmat nyújt arra is, hogy megtárgyalják tapasztalataikat. Magyarország és Kína ugyanis ugyanazon témakörökben érdekelt, a hasonló területeken azonban nagyon eltérő problémákkal áll szemben.

Úton a Jó Állam Jelentés felé

SZÖVEG: SZÖÖR ADÁM
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

Várhatóan nyár elején jelenik meg a Nemzeti Közzolgálati Egyetem (NKE) kutatói által készített Jó Állam Jelentés, amely a tavalyi után már a második a sorban. A jó hazai és külföldi visszhangot kapott szakértői anyag idei változata két területen is tartalmaz újdonságot.

Az NKE Államtudományi Intézet még tavaly készítette el az első Jó Állam Jelentését. A dokumentum a kormányzati hatékonyság változásait, fejlődését vizsgálta egy autonóm, tudományosan megalapozott mérési, értékelési módszertan és adatbázis segítségével. Az intézet alapítása óta kiemelten fontos feladatnak tartja, hogy kutatásai révén hozzájáruljon a modern állam és a hatékony nemzeti közigazgatás feltételrendszerének és működésének kialakításához. Az egyetem kidolgozta a Jó Állam Jelentést, amely megbízható visszacsatolást nyújt az államreform és a közzolgálat-fejlesztés eredményeiről, hatásairól. Az első Jó Állam Jelentés sajtóbemutatóján Dr. Kis Norbert, az intézmény továbbképzési és nemzetközi rektor-helyettese elmondta: hat hatásterületen, mintegy 150 mutatóval mérték a kormányzás minőségét. A kutatás során csak megbízható, hiteles adatokkal dolgoztak a kutatók, abban a jelentésben azonban még nem jelentek meg az úgynevezett véleménymérések eredményei. „Az idei kutatómunka azonban már erre is figyelmet fordított” – emeli ki az idei Jó Állam Jelentés egyik újdonságát Dr. Kaiser Tamás. A ma már Államkutatási és Fejlesztési Intézetnek nevezett központi szervezeti egység tudományos igazgatója hozzáteszi: a KSH közreműködésével mind a hat hatásterületen végeztek reprezentatív véleménymérést, amely a közvélemény álláspontjának megjelenésével tovább növelheti a Jó Állam Jelentés hitelességét.

A tavalyihoz képest a másik új elem a nemzetközi összehasonlítás megjelenése. Szerinte a hazai eredmények nemzetközi összehasonlítása számos módszertani kérdést vet fel, például hogy milyen országokkal, országtípusokkal érdemes összehasonlítani a hazai mérés eredményeit. Emellett fontos az is, hogy az összehasonlítás alapját képező mutatók hasonló módszertan alapján legyenek megállapítva. Az idei Jó Állam Jelentés várhatóan június elején válik majd publikussá, addig is folynak rajta a finomhangolások. Ezt segítik a hatásterületek munkacsoportjainak műhelybeszélgetései, amelyek nagy részén már túl vannak a szakemberek. „Az a célunk,

hogy mielőtt a jelentés elnyeri végső formáját, legyen egy nyilvános szakmai vita a tudományos közösség és a téma szakértőinek részvételével” – jelzi Kaiser Tamás. Bár a kutatás már jelentős mértékben előrehaladt, azonban vannak még nyitott kérdések, ezekre is kaphatnak válaszokat ezeken a rendezvényeken. Ilyen kérdés például, hogy lehet-e mérni, és ha igen, milyen mutatókkal, módszertannal, a közép- és posztály helyét, pozícióját Magyarországon. „A demokrácia munkacsoport megbeszélésén például felmerült az is, hogy mit kezdjünk a különböző külföldi kutatóintézetek méréseivel, és hogyan lehet elkerülni a szűk keresztmetszeteket” – hangsúlyozza a tudományos igazgató.

Kaiser Tamás elmondta: az utóbbi időben Európában is megnőtt az érdeklődés a nemzeti szintű jelentések iránt, de még mindig csak kevés ország készít ilyet. Skóciában például egy 50 indikátort tartalmazó kormányzati értékelőrendszert működtetnek. Az ilyen nemzeti szintű kormányzati teljesítménymérések ráirányítják a figyelmet olyan speciális problémákra is, amelyek fölött a nagy nemzetközi mérések elsiklanak. A skót jelentésben például szerepelt az új otthonok számának növelése és az azzal kapcsolatos kormányzati intézkedések hatása. De ilyen lehet például a helyi közösségek kormányzati támogatása is, amit több indikátor is mér, mint például az internethasználat kihasználtsága, a skót vidék szabadidős célú kihasználtságának növelése vagy éppen az emberek saját szomszédságukról kialakított véleményének javulása. „Érdemes tehát mérni azt is, hogy egy kormányzat mit tud tenni annak érdekében, hogy a helyi közösségek megmaradása tartós legyen” – hangsúlyozza Kaiser Tamás. Egyes vélemények szerint minden kutatás annyit ér, amennyit hasznosítani is lehet az eredményeiből. Tavaly a Jó Állam Jelentést megtárgyalta az Államreform Bizottság és az augusztusi kormánykonferencián is napirenden volt a téma. Sőt, már konkrét hasznosulása is van az akkori jelentésnek: a kiemelt Közigazgatás- és Közzszolgáltatás-fejlesztés Operatív Program (KÖFOP) esetében a kedvezményezetteknek >>

három Jó Állam Mutatóra (JÁM) is vállalást kell tenniük. Emellett a KÖFOP-projektek esetében a Nemzeti Közszerológati Egyetem végzi majd a Jó Állam Mutatók nyomon követését, fejlesztését és a projektgazdák számára a módszertani tanácsadást. „Mindez azt jelzi, hogy gyakorlati haszna is van a munkánkknak, hiszen a kormányzat is komolyan foglalkozik a jelentés eredményeivel, megállapításaival” – teszi hozzá Kaiser Tamás. A tudományos igazgató elmondta azt is, hogy az idei évtől már működik az egyetemen egy mérési és módszertani labor a Jó Állam Kutatások szakmai-módszertani támogatására és az egyetem által a KÖFOP-programban vállalt feladatok minél hatékonyabb elvégzésére. „Ez egy hozzáadott értéket jelent az egyetemi kutatás-fejlesztés számára” – fogalmaz Kaiser Tamás.

Az NKE államkutatással kapcsolatos tevékenységének szervezeti keretei is megváltoztak az elmúlt időszakban. Ennek részeként jött létre a korábbi Államtudományi Intézet alapjain az Államkutatási és Fejlesztési Intézet (ÁKFI). „Ez nemcsak egyszerű névváltozás, hiszen számos új feladattal bővült a tevékenységünk” – teszi hozzá a tudományos igazgató. Az ÁKFI egy koncentrált kutatásirányítási struktúra szervezeti kerete, amely jelenleg három kutatási egységgel működik: Államreform Központ, Sérülékeny Erőforrások Tudásközpont, Választási Rendszerek Kutatóműhely. „Továbbra is fontos feladatunk az államtudományokkal összefüggő kutatási-fejlesztési tevékenység

szervezése, koordinálása és az államtudományi képzésfejlesztés támogatása” – hangsúlyozza Kaiser Tamás. De a kutatás-fejlesztés mellett fontos küldetése az intézetnek a tudományos eredmények megismertetése, a disszemináció is. Az ÁKFI ettől az évtől az Acta Humana mellett már egy másik periodikát is gondoz: az Államtudományi Műhelytanulmányok című munka az intézet honlapján található meg. „Az intézet tevékenysége a KÖFOP-projektek elindulásával fog igazán kiteljesedni, és válik majd a szó legszorosabb értelmében karközi intézetté” – fogalmaz az igazgató.

A kutatás-fejlesztés területén különösen hangsúlyos feladat a külső kapcsolatok erősítése. Ennek megfelelően folyamatosan keresik a lehetséges partnereket, ez lehet egy másik egyetem, egy kutatóműhely vagy akár egy helyi önkormányzat is. Kaiser Tamástól megtudtuk, hogy júniusban valószínűleg már a közvélemény is megismerheti az idei Jó Állam Jelentést, amelyet ezúttal is megtárgyal majd az Államreform Bizottság. A jelentés mellett készül két támogató háttéranyag is: A Jó Állam Mérhetősége kiadvány a jelentés tudományos megalapozását tartalmazza, míg a már említett Jó Állam Véleménymérés a közvélemény visszajelzéseit tükrözi majd.

A tudományos igazgató azt szeretné, ha a jövőben a nemzetközi összehasonlítás még erőteljesebben jelenne meg az anyagban, és a módszertani kérdések, viták jobb feltérképezését is kiemelt feladatnak tekinti. ●

A tavalyi Jó Állam Jelentés jelentős külföldi visszhangra is talált, hiszen a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) is értékelte azt. Kis Norbert rektorhelyettes az OECD által alapított Schools of Government Network éves találkozásán vett részt tavaly, ahol mintegy száz ország közszolgálati egyeteme képviseltette magát. „Nagyon fontos, hogy Magyarországon van olyan intézmény, amelyet bevonnak ebbe a száz országot lefedő nemzetközi hálózatba és együttműködésbe” – hangsúlyozta akkor a rektorhelyettes.

Az OECD ezen a rendezvényen mutatta be a tagállamokról kétévente elkészülő kormányzati körképét, amely a magyar kutatómunkától ugyan eltérő módszerrel készül, de hasonló értékelőrendszerrel állít fel a kormányzati teljesítményről és a kormányzás minőségéről. A két tanulmány közötti alapvető különbség, hogy az OECD kiadványa a tagországok közötti összehasonlításon alapul, a Jó Állam Jelentés viszont évről évre értékeli a hazai kormányzati teljesítményt, s emeli ki a javuló, illetve gyengülő tendenciákat. Kis Norbert elmondta: az OECD értékeli, hogy Magyarország egyedi modellként pontos statisztikai adatokra épített mérőrendszerrel, nemzeti szinten követi nyomon a kormányzati teljesítmény változását, és átfogó jelleggel méri a kormányzati munkát. „Magyarország azon kevés államok közé tartozik, amelyekben erősödik a kormányzat iránti bizalom az emberek között” – hangsúlyozta Kis Norbert.

Mindig a feladatnak próbálok megfelelni

Interjú Schmittné Makray Katalinnal

SZÖVEG: BÚZÁS BEÁTA
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

Schmittné Makray Katalin olimpiai ezüstérmes tornász, a hetvenes évekből ismert tv-torna népszerű alakja, az aerobik sportág meghonosítója Magyarországon. Édesapja és nagyapja is a Ludovikán végzett, így úgy tűnhet, természetes volt az út, hogy ma a Ludovika Zászlóalj zászlóanyája legyen. De mint magáról mondja: „Semmit nem csináltam extrábban, mint bárki más, csak csináltam mindig azt, amiben úgy éreztem, hogy rám számítanak.”

○ Gyermekkorától aktívan sportolt, kiváló eredményeket ért el országos és nemzetközi versenyeken. Hogyan és mikor alakult ki a sport iránti szeretete? Schmittné Makray Katalin: Az 1950-es években kezdtem el tornázni, akkor tízéves voltam. Akkoriban az embernek nem volt lehetősége semmi olyasmire, amit normál körülmények között ma egy gyermek magának vagy a szülei által megte-methet. A lehetőség annyiból állt, hogy volt egy tornaterem a Szentkirályi utcában, én meg ott laktam a Bródy Sándor utcában, és édesanyám beíratott tornára. Kicsit szorgalmasabb voltam, meg talán ügyesebb is, mint a többiek, ezért a tanárnő elvitt a Budapesti Postás Sportegyesületbe tornászni. Így kezdődött tornász pályafutásom. Szépen cseperedtünk, nagyszerű

társaságom volt, kiváló emberek edzettek bennünket. Nemcsak a tornára tanítottak meg, hanem sok minden másra, tisztességre, szorgalomra és becsületre, ahogyan ezt kellett egy igazi nevelő egyesületben, és remélem, az edzők még ma is így csinálják. Aztán ha egy verseny jó eredménnyel zárult, kedvet kaptam, hogy még tovább csináljam. Egy héten háromszor volt edzés, utána naponta, majd amikor válogatottak lettünk, már naponta kétszer edzettünk, edzőtáborokba jártunk, és amikor érettségire készültem, abban az évben gyakorlatilag alig jártam be a gimnáziumba. Tizenkilenc éves koromban volt a tokiói olimpia, ahol ezüstérmet szereztem felemás korláton, ami a kedvenc szerem volt. Ez az ezüst az én és az engem felkészítő emberek közös munkájának gyümölcse volt.

Schmittné Makray Katalin

Kedvenc film • *Forrest Gump*

Kedvenc könyv • *Móra Ferenc ifjúsági művei (Kincskereső kisködmön, Mindenki Jánoskája, Dióbél királyfi)*

Kedvenc zene • *Bartók Béla: Concerto*

Hobbi • sport, kézművesség, kertészkedés

○ Mennyire van most jelen a sport az életében?

M. K. Jelen van, hisz ma is sokat teniszezem, párost játszom barátokkal, a saját korosztályomban. Nagyon élvezem, és hálás vagyok a Teremtőnek, hogy még van lehetőségem futni a labda után, van hol és van kikkel. Ez nagyon nagy boldogsággal tölt el.

○ Ön, mint egykori kiváló sportoló, hogyan látja egy budapesti olimpia rendezésének lehetőségét és szerepét hazánk életében? Mit jelent egy sportoló számára hazai színeken hazaiak előtt versenyezni?

M. K. Én nagyon bizakodó vagyok. Négy komoly jelentkező van, és a négyből három helyen már többször rendeztek olimpiát. Ha magunk elé képzeljük a térképet, és rávetítjük, hogy az Egyesült Államokban és Nyugat-Európában hány helyen volt olimpia, látni fogjuk, hogy Közép-Európában nem volt eddig, pontosabban csak egyszer, 1984-ben a szarajevói téli olimpia, de tulajdonképpen üres a térkép. Nagyszerű sportnemzet a magyar, a hazai sport képviselői a Nemzetközi Olimpiai Bizottság alapítói között voltak, és a nemzetek ranglistájában a magyar éremtáblázat, valamint az olimpiai aranyérem-táblázat olyan jelentős az ország lakosságának létszámához képest, hogy azt hiszem, az első ötben szerepelünk. Tehát minden azt segíti, hogy egy olyan helyen, ahol pályáznak most olimpiára, lehessen majd olimpiát rendezni. Nagyszerű az anyag, amivel a szervezőbizottság kándidál, ezt bárki láthatja. Azontúl, hogy Magyarországnak ez nagy dicsőség, a városnak hatalmas fejlődés, a magyar nemzet tagjainak nagy büszkeség, és a sportolóknak is óriási élmény, hogy itthon, hazai környezetben, szeretteik körében, szurkolótábor támogatásával versenyezhetnek.

○ Ön sokak számára a Magyar Televízió tv-torna műsorából ismert,

egy korosztály meghatározó esti programja volt ez a műsor. Ön hogyan látta ennek a jelentőségét? Érezte ezt a „felelősséget” a másik oldalon?

M. K. Ez nem úgy csapódott le nálunk, mint felelősség, ez egy műsorszám volt. Amikor a hetvenes évek végén elkezdtük, akkor egyetlen csatorna volt, a Magyar Televízió, csak ezt nézhették az emberek. Rendszeres napi esemény volt a mese, és utána jött a tv-torna. Egy fiatal tornász pár kezdte, akik az én tornásztársaim voltak. Az emberek megszerették, ezért jött az ötlet, hogy egészsítsék ki a műsort. Én tornász voltam egy kilenc-, egy öt- és egy hároméves gyermekkel, tehát tulajdonképpen adta magát a dolog, hogy a három kislánnyal együtt ezt meg tudjuk csinálni. Nagyon szerették az emberek, mert újdonság volt, egy színes folt az életükben. A gyermekek és az idősebbek végezték is a gyakorlatokat, ők voltak a legnagyobb rajongóink. Mindig nagy öröm volt, hogy amikor kimentünk az utcára, megismertek bennünket, puszilgatták a lányaimat, leveleket kaptunk. Nagy élmény volt, ugyanakkor jó dolog is, mert az embereknek, családoknak felhívta a figyelmét arra, hogy mindennap szükséges egy kis mozgás.

○ Mit gondol, hogyan lehet ma mozgásra nevelni a fiatalokat?

M. K. Minden statisztikai adat azt mutatja, hogy sokkal többen sportolnak ma, mint húsz-harminc évvel ezelőtt. Én magam tudom, mert amikor 1991-ben a magyar aerobik sporttal kezdtem el foglalkozni, már akkor sokan jártak fitnessztermekbe, főként a fiataloknak fontos volt az alakjuk, kinézetük. Azóta teljesen természetes, már nem csak a fiatalok, az idősebb korúak is sportolnak. A futás például egy nagyon jó dolog: nemrég volt a Vivicitá, ahol rekordot döntöttek a résztvevők számát illetően. Ez egy jó irányba haladó fejlődés, aki még nem csinálja, mert úgy adódnak a lehetőségei vagy körülményei, annak sem nagy dolog elmenni például túrázni. A népegészség szempontjából a legfontosabb a mindennapi testnevelés bevezetése volt az oktatásba.

○ Háromgyermekes családanaként, nagymamaként a közéleti szférában munkálkodott, a politikában is volt része.

Hogyan befolyásolta az életét, amikor a politika (nem csak a sportpolitika) bekerült a mindennapjaikba? Miként lehetett helytállni mindebben, kivédeni a támadásokat?

M. K. Amikor az ember élsportoló lesz, az eleve egy olyan státusz, ami miatt meghívást kap eseményekre. Ez történt velem is, így amikor nagykövetfeleséggént kaptam felkérést, hogy vegyek részt rendezvényeken vagy nyilatkozzam, az már természetes volt számomra. Miután a férjem tagja a Nemzetközi Olimpiai Bizottságnak, így nagyon sokat utaztam vele különböző rendezvényekre. Aztán a kétezres években a polgári körök révén sok jó társaság alakult. Közösségek fogtak össze, akik nemcsak a maguk hétköznapi életét egyengették, hanem a közjóért is tettek. A környezetünket ápolgattuk, törődtünk másokkal, beszélgettünk hazánk jövőjéről és arról, hogy ennek érdekében mi mit tehetünk. Valahogy így csöppentem bele a napi politikába, és büszke vagyok rá, hogy részese lehettem egy folyamatnak, amelyben a hazámért tehettem.

○ Nagyon színes a pályafutása: sportoló, edző, sportvezető, sportágalapító, diplomata, s tulajdonképpen szakpolitikus is. Visszatekintve az elmúlt évtizedekre, ha megkérdeznénk, hogy mi volt a foglalkozása, mit válaszolna? Szakmai szempontból mire a legbüszkébb?

M. K. Semmiben nem voltam különleges, egyszerűen csak azt csináltam mindig, amiben úgy éreztem, hogy számítanak rám. Hogy jól vagy rosszul, azt mindig magamban mértem. Általában fegyvelmezett tornászként álltam minden feladatomhoz, és igyekeztem annak megfelelni. Nem vagyok sem szakpolitikus, sem semmilyen titlussal rendelkező valaki, én egy teljesen hétköznapi, civil ember, nagymama vagyok. Szerintem sokan képesek erre, talán a Jóisten kegyelmének köszönhető az, hogy kiválasztott bennünket másokénál kicsit magasabb feladatokra. Ez tehát nem az én érdemem, nekem csak helyt kellett állnom. Függetlenül a titulusoktól vagy attól, hogy éppen miben veszek részt és mit csinálok, én ugyanaz az ember vagyok, aki mindig is voltam. Ha meg kellene fogalmaznom az ars

A SZENT LÁSZLÓ-DÍJ

A díjat Schmittné Makray Katalin zászlóánya alapította, aki egyben biztosítja a díj egyszeri és évenkénti gyártási költségét is. A díj egy olyan emlékpajzs és kitűző, amelyen az NKE Ludovika Kápolnájában található mozaik üvegablakon ábrázolt Szent László motívuma jelenik meg, a pajzsos vörösréz anyagból, amelyet egy boltíves formájú, sötét színű fapajzs alapra helyeznek el. A boltív tetején és a kitűzőn is a „Helytállásért” felirat található.

A Szent László-díjat évente a Ludovika Zászlóalj parancsnoka és az NKE Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar dékánja javaslatára alapján egy honvédtisztjelölt kaphatja meg. Az elismerés célja a szolgálati feladatok vagy az azokon túli célok átlagon felüli szorgalommal és eredménnyel való ellátásának megkülönböztetett módon történő elbírálása, az egyetem és a zászlóalj közösségének érdekében végzett kiemelkedő munka, a helytállás, a példamutató bátorság megbecsülése, továbbá a ludovikás hagyományok ápolása érdekében végzett áldozatos munka, az életút, életvitel, kimagasló tanulmányi eredmény, sport és közéleti tevékenység elismerése.

poeticámat, akkor Arany János egyik gondolatát kölcsönözném magamnak: „*Legnagyobb cél pedig, itt, e földi létben, Ember lenni mindég, minden körülményben.*” És valóban ez a lényeg: a harctéren, bajban, nehézségben, jóban, szeretetben, gyűlöletben, mindig embernek maradni.

○ **A jótékonykodásnak fontos szerepe van az életében.**

Honnan fakad ez? Miért tartja fontosnak?

M. K. Ez mindenki-ben benne van, csak lehet, hogy még nem jött elő. Engem vagy felkértek, vagy a barátainkkal szerveztünk olyan lehetőségeket, hogy másokon segítsünk. Általában akcióról van szó, nem egy állandó dolognak a segítségével, hanem mindig arról, ami éppen aktuális. Ha kellett, akkor árvízkárosultaknak gyűjtöttünk, karácsonykor a rászorulóknak segítettünk, ételosztásban vettünk részt. De én nem tartom ezt sem egy különös dolognak, hiszen sokan csinálják. Ha valaki odaadja a gyermeke megunt játékát egy másik gyermeknek, az ugyanolyan szívből fakad, mint amikor valaki egy nagyobb, látványosabb dolgot csinál. Szerintem ez benne van az emberekben.

○ **Nemcsak családanyaként nevel: a Magyar Honvédség Ludovika Zászlóalj zászlóányájaként a honvédtisztjelöltek főként vállalt gondoskodó, támogató szerepet. Mit jelentett Önnek ez a felkérés?**

M. K. Ezt is a csillagok állása hozta. 2011-ben megalakult a Ludovika Zászlóalj, annak vezetői pedig úgy döntöttek, kellene egy zászlóanya, adta magát a helyzet, hogy én ott voltam: egyrészt mint a köztársasági elnök felesége, másrészt egy olyan család sarja, akik maguk is ludovikások voltak. Édesapám és nagyapám is a Ludovikán végzett katonatisztként. Büszke vagyok és hálás a sorsnak, hogy közöttük nőhettem fel. Sokat tanultam tőlük, és példájukkal sok erőt adtak nekem az életem későbbi szakaszában. Az ötvenes években, a nagyon nehéz időszakokban is csak azt láttam, hogy az embernek helyt kell állnia, függetlenül attól, hogy miket veszített el az évek folyamán. Ők mindig újrakezdték, egészséges lélekkel, erővel és kitartással. Először váratlanul ért, amikor felkértek zászlóanyának, mert nem tudtam pontosan, mi lesz a feladatom. Most vagyok abban az állapotban, hogy kifejezetten öröforrás számomra, amikor a honvédtisztjelöltekre gondolok. Nem találkozom velük mindennap, de azt tudom és érzem, hogy a sok katona mellé kell egy zászlóanya, aki támogatja és összetartja őket, mint egy családot.

○ **Megalapította a honvédtisztjelöltek számára a Szent László-díjat. Miért tartotta ezt fontosnak? A családi hagyomány szerepet játszott ebben?**

M. K. Amikor elkezdtem részt venni a honvédtisztjelöltek számára szervezett száznapi ünnepségeken, és láttam, hogy számos díjat ajánlanak fel, elgondolkodtam, hogy zászlóanyaként talán nekem is feladatom valami olyan kézzelfoghatót adni egy diáknak, amit csak ő érdemel meg. A zászlóalj vezetőivel folytatott közös gondolkodásban sikerült

A zászlóanya egy olyan személy, aki köztisztletnek örvendő, kapcsolata van/volt az alakulattal, és maga is anya. Az alakulat a csapatzászló átadása alkalmával választja meg. A csapatzászlóra való szalag feltűzésekor a zászlóanya lelki patrónusságot vállal a csapat felett. Szavait, jókívánságait behímnizik a zászlószalagba, amely ezentúl emlékezteti majd a csapatzászló alatt vonulókat kötelességeikre, hivatásukra, patrónusuk példamutatása előttük járva megerősíti őket összetartozásukban. A M. Kir. H. Ludovika Akadémia csapatzászlajának zászlóanyja Augusztia főhercegné volt, a Magyar Honvédség Ludovika Zászlóalja zászlóanyjának Schmittné Makray Katalin aszszonyt kérték fel 2011-ben.

akarnak egzisztenciát teremteni. Úgy érzem, a mai nemzetközi helyzetben elengedhetetlen, hogy olyan képzett, több nyelvet beszélő, felkészült diplomaták képviseljék Magyarországot, akik érvényt tudnak szerezni mindannak, ami nekünk, magyaroknak számít. Fontos, hogy tudják rólunk, kik vagyunk, mit akarunk, és hogyan tudjuk hozzátenni a tudásunkat ahhoz, hogy Európa és a világ is jobb legyen.

○ **Mit gondol, egy huszonéves fiatal, aki elvégzi az egyetemét, kész erre a feladatra?**

M. K. Egy egész élet munkája és tapasztalata kell ahhoz, hogy valaki minél többet tudjon befogadni. Minden eset egyedi, és adódnak váratlan helyzetek, amelyekhez alkalmazkodni kell. Leginkább a tudás és a szakmai hozzáértés dönti el, hogy egy helyzetben jól vagy rosszul lépünk. A gyakorlat és a hétköznapi élet fogja eldönteni, hogy valaki alkalmas-e a diplomataszerepre vagy sem.

○ **Mit üzen a fiataloknak, akik erre a pályára készülnek?**

M. K. Mindig úgy forduljanak az emberek felé, hogy őket szolgálják. Ha ez az alázat nincs meg bennük, akkor elvesznek a feladatban. Alázat, kitartás, fegyelem – ezek a legfontosabbak. Ezeket azonban nem a közszolgálati egyetemen kell megtanulni, hanem már otthon, gyermekkorban. ●

megfogalmazni, hogy a kiválóság legyen a mérce. Azt szeretném, hogy aki a Szent László-díjat megkapja, annak az életét határozza meg, és még jobban erősítse meg őt az elhatározásában a jövőt illetően.

○ **Az NKE-n tavaly indult a Nemzetközi és Európai Tanulmányok Kar, amelynek távlati célja, hogy a hazai diplomataképzés bázisa legyen. A diplomáciában eltöltött évek tapasztalata alapján hogyan látja egy ilyen képzés jövőjét, indokoltságát?**

M. K. A világ kicsire szűkült, és a diplomácia minden szinten érinti a hétköznapijainkat. Fontos, hogy milyen magas szinten tanulják ezt azok, akik ebben

Egyre nehezebb helyzetben Törökország

SZÖVEG: SZÖÖR ÁDÁM
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

Amíg az elmúlt 15 évben jelentős fejlődésen ment keresztül a 80 milliós Törökország, manapság gondokkal küszködik, különösen a külpolitikáját éri egyre több krízis. Többek szerint ez az év választóvonal is lehet a 2002-től hatalmon lévő török kormánypárt életében, hiszen számos kihívással kell szembenéznük a migránsválságtól kezdve a belpolitikai problémákig.

A jelenleg is kormányzó iszlamista-jobbközép Igazság és Fejlődés Pártja (AKP) 2002-ben került hatalomra Törökországban. Mivel a szervezet csak az azt megelőző évben alakult meg, így meglepő volt, hogy azonnal kétharmados többséget szerzett a törvényhozásban. „*Ez annak is köszönhető, hogy az ország mély gazdasági válságban volt, és jó néhány korrupciós ügy is megtépázta a korábbi kormánykoalíció tekintélyét*” – hangsúlyozta Egeresi Zoltán. A Törökország-szakértő hozzátette, hogy az AKP népszerűségét az is növelte, hogy a korábbi iszlamista szónoklatokkal szakítva Európa-párti formációnak hirdette magát. Bár arról beszéltek, hogy mindenki nyugodtan megélheti vallásosságát, egyértelműen a szekularizmus mellett kötelezték el magukat. „*Ezzel próbálták legitimálni magukat a választók, a nyugati világ, a hadsereg, valamint az Alkotmánybíróság előtt is*” – emelte ki Egeresi Zoltán. Az AKP ügyesen használta ki, hogy egyedüli pártként kormányzott, kényelmes többsége volt a parlamentben, és további négy parlamenti választást is megnyert (2007-ben, 2011-ben, 2015-ben pedig kettőt). Ehhez persze az is kellett, hogy a gazdaság stabilizálódjon és fejlődési pályára álljon, ami érzékelhető életszínvonal-emelkedést hozott a törököknek. A kormány nagy hangsúlyt fektetett a külföldi cégek Törökországba vonzására, és támogatta a török cégek külföldi megjelenését is, elsősorban az Európai Unióban, Oroszországban, a Közel-Keleten, valamint Afrikában. 2005-től a külföldi működő tőke jelentős

beáramlását lehetett megfigyelni, és az ország relatíve gyorsan átvészelte még a globális gazdasági válságot is. Olyan nagy infrastrukturális beruházásokról beszélhetünk, mint például a gyorsvasúthálózat kiépítése, de rengeteg út és több repülőtér is épült az elmúlt években. *„Az egyik leglátványosabb építkezés az volt, amikor a Boszporusz két felét összekötötték a tenger alatt közlekedő metróvonallal, a Marmarayjal”* – hozott példát Egeresi Zoltán. A szakértő szerint a jelentős gazdasági növekedés egyfajta önbizalmat adott a török kormánynak, amely ezt kezdte egyre jobban kihasználni a külpolitikában, amelyben fokozatosan megjelentek az iszlamista elemek is. Egeresi Zoltán szerint három jelentősebb szakasz különíthető el a török külpolitikában. 2002 és 2007 között az AKP vezette kormány egyik legfontosabb célkitűzése az EU-val való szorosabb kapcsolat kialakítása volt. 2005-ben el is indultak a csatlakozási tárgyalások, egy fejezetet le is zártak, azóta azonban semmilyen lényeges előrelépés nem történt ezen a téren. *„Nem sikerült például tisztázni a Ciprussal kapcsolatos kérdéseket, ami több tekintetben is jelentős akadály a uniós csatlakozásnak”* – tette hozzá a szakértő. Ráadásul az EU nagyobb tagállamainak sem érdeke ez, hiszen a 80 milliós, jelentős gazdasági potenciállal is rendelkező Törökország csatlakozása jelentősen befolyásolná a jelenlegi erőviszonyokat. 2007 után a török külpolitika egyre inkább a közel-keleti térségre fókuszált. Igyekeztek új kapcsolatokat kialakítani Szíriával és több öbölmenti országgal is. Ezek egyik motorja Ahmet Davutoğlu akkori külügyminiszter volt, aki a szomszéd országokkal való minél jobb kapcsolat kiépítésének szószólója és tevékeny részese is volt. *„Ma már egy kicsit hihetetlennek tűnhet, de Törökország 2009-ben és 2010-ben nagyon jó kapcsolatban volt Szíriával, sőt még az iraki kurdokkal is”* – mondta Egeresi

Zoltán. De emellett a török külpolitika közvetítőként fellépett például a Balkánon és Libanonban is. Ezek hatására sokat javult az ország közel-keleti megítélése, és az arab tavaszt követően sokan követendő példaként néztek Törökországra. 2011-től a közel-keleti kapcsolatok átrendeződését figyelhetjük meg, amelyből mindenképpen szeretett volna profitálni Törökország. Szíriában például az Aszad elnökkel való korábbi jó kapcsolat annyira elmérgesedett, hogy a törökök beálltak a kormányellenes erők mögé, amivel jelentősen bele is sodródtak a most is zajló szíriai konfliktusba. *„Törökország aktívan bevonódott a közel-keleti konfliktusokba, ez a korábbi kemalista időszakra nem volt jellemző, de az AKP 2002–2007-es ciklusára sem”* – fogalmazott Egeresi Zoltán. A Törökországgal szomszédos államok egy részében komoly konfliktusok vannak: Szíriában és Irakban háború dúl, Líbia szintén háborúba süllyedt, de Egyiptom sem nevezhető politikailag stabil államnak. Egeresi Zoltán szerint a világpolitika alakulása szempontjából különösen aggasztó a megromlott török-orosz viszony. *„Törökországban ma egyre inkább az a*

közvélekedés, hogy a kormány külpolitikája teljes zsákutcába futott, tulajdonképpen csak tűzoltásról beszélhetünk ezen a területen, semmiképpen sem stratégiáról” – véli a szakértő. Ennek ellenére az AKP jól szerepelt a tavaly novemberi előrehozott választásokon, a párt támogatottsága jelenleg is elfogadható szinten van. Egeresi Zoltán szerint *„a belső diskurzus most a Kurd Munkáspárt (PKK) és a többi terrrorszervezet elleni harcról szól”*. A kormány hatalmának megerősítésére elnöki rendszert szeretnének bevezetni, amihez azonban a jelenleg kormányzó erőknek nincs meg a kellő többsége a parlamentben. Ha ez mégis sikerülne, akkor Törökországnak új alkotmánya lenne, és „papíron” is növekedne a most is erős államfő, Erdogan hatalma. Törökország külpolitikája aktív és ambiciózus, de egyre látványosabban idegenedik el a nemzetközi porondon, és szövetségesből kezd problematikus partnerré válni a nagyhatalmak szemében – mondta Tóth Péter egy egyetemi konferencián. A Nemzetközi és Európai Tanulmányok Kar (NETK) dékánja szerint a 2002 óta hatalmon lévő AKP által képviselt új ideológia elszakadt a

nemzetközi partnerek világképétől, és emiatt külpolitikája is elvesztette korábbi rugalmasságát. Ez az eszmerendszer a török társadalom és külpolitika alakulását sürgeti annak érdekében, hogy Törökország meghatározó hatalommá váljon a világban. A jelenlegi belső erőviszonyokat figyelembe véve még hosszú ideig ez az ideológia fogja meghatározni Törökország stratégiai céljait – tette hozzá Tóth Péter. Tarik Demirkán, a türkinfo hírportál főszerkesztője szerint az elmúlt tizenhárom évben jelentős változások történtek Törökország gazdasági és társadalmi szerkezetében, ami egy tervszerű, lépésről lépésre haladás eredménye. A paradigmaváltásban megjelentek az oszmán birodalmi törekvések, amelyek autokratikus jellemzőkkel is járnak a belpolitikában, a demokrácia rovására. Emiatt egyre több figyelmeztetést kap Törökország a nyugati nagyhatalmaktól, így könnyen lehet, hogy előbb-utóbb kicsúszik a talaj a jelenlegi török vezetés lába alól – mondta Tarik Demirkán. A főszerkesztő rámutatott arra is, hogy amíg Törökország korábban került a konfliktusokat a szomszédos országokkal, manapság szinte mindegyikkel „perben áll”. Éles váltásként jellemezte a Szíriával való kapcsolatot, amely szinte egyik napról a másikra változott barátabbá ellenségesé. A másik kulcsterület a kurdokkal való viszony, amelyben Törökország célja a külső kurd állam és a belső kurd autonómia megakadályozása. *„Ez a küzdelem még nincs lejártszva, az elkövetkező években ez lesz az egyik legégetőbb kérdése a térségnek”* – tette hozzá Tarik Demirkán. A főszerkesztő ugyanakkor azt is megjegyezte, hogy Törökország külpolitikájának sikertelensége nemcsak a saját hibájából ered, hanem a világpolitikai események következménye is. Az mindenestre biztos, hogy az idei év még sok nehézség elé állíthatja a török külpolitikát. ●

Törökországgal kapcsolatban sokszor láthatjuk nyilatkozni a különböző televíziós csatornák műsoraiban Egeresi Zoltánt. Az NKE fejlesztési referense régóta érdeklődik a török kultúra, politika iránt.

○ **Hogyan kezdődött a Törökországhoz fűződő vonzalom?**
Egeresi Zoltán: Középiskolásként sok történelmi versenyen vettem részt, amelyeken kapcsolódási pontként többször előjött az Oszmán Birodalom történelme. Később egyetemi éveim alatt, a Corvinuson nemzetközi tanulmányokkal kezdtem foglalkozni, ahol már adta magát a Törökországgal kapcsolatos kutatások lehetősége. Később az ELTE-n elvégeztem a történész szakot is. Számomra ez racionális és emocionális döntés is volt

egyszerre. Akkor még nem tudtam túl sokat Törökországról, de már találkoztam törökökkel. Megtetszett a nyelv, a kultúrájuk és a gasztronómiájuk is. Elkezdtem törökül tanulni, és egyre több TDK-dolgozatot is írtam az országgal kapcsolatban.
○ **Milyen szinten beszéli a török nyelvet?**
E. Z. Jelenleg a közép- és a felső szint között állok. Voltam fél évig Ankarában doktoranduszként egy kutatóintézetben, ahol török tanáraink is voltak. Ez sokat segített a nyelv elsajátításában. Most is igyekszem török könyveket és híreket olvasni, követem az aktuális közéleti történéseket eredeti nyelven is. A Corvinuson várhatóan idén fejezem be a PhD-képzést.
○ **Sokat láthatjuk szakértőként a médiában. Mennyire fér meg ez a tevékenység a jelenlegi egyetemi munkájával?**

E. Z. Munkahelyi vezetőim maximálisan támogatnak ebben. De a televíziós szereplések mellett részt veszek különböző Törökországgal kapcsolatos konferenciákon itthon és külföldön egyaránt. Nemrégén volt alkalmam végigjárni a törökországi menekülttáborokat. Mit mondjak? Megrázó volt számomra, amit ott tapasztaltam.
○ **Vannak, akik nem igazán érzik otthon magukat a kamerák előtt. Ahogy látom, az Ön esetében erről nem beszélhetünk.**
E. Z. Nagy lehetőségnek tartom ezeket a médiaszerepléseket. A szerkesztőségek valószínűleg azért hívnak gyakrabban engem, mert nem sok Törökországgal foglalkozó kutató van Magyarországon. Ezen a téren sokat köszönhetek egyik konzulensemnek, N. Rózsa Erzsébetnek, aki annak idején először ajánlott a médiának. Ma már közvetlenül is keresnek.

Egyébként Törökország tavaly óta folyamatosan „termeli a híreket”, gondoljunk csak a parlamenti választásokra, az orosz vadászgép lelövésére, vagy az EU–Törökország megállapodásra a migránsválság kapcsán.
○ **Mennyire tud azonosulni a török mentalitással, kultúrával?**
E. Z. A mondás szerint, ha valaki megtanul egy idegen nyelvet, akkor egy kicsit más emberré is válik. Ez az én esetemben is igaz. Ezáltal ugyanis egyre jobban megismerem a kultúrát, a török emberek mentalitását, s természetesen, ha nem vonzana az ország, nem foglalkoznék vele. Ugyanakkor, ha szakértőként nyilatkozom, próbálok minél nagyobb távolságot tartani az emocionális függésektől. Ha ugyanis valaki ezt máshogy csinálja, nem lesz teljesen hiteles a mondanivalója, s nem is fogja átlátni az ott zajló folyamatokat.

A Police Medic otthona

SZÖVEG: DR. TÓTH NIKOLETT ÁGNES
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

A világhírű Police Medicnek is otthont adó Rendőrségi Oktatási és Kiképző Központ Rendészeti Szervek Kiképző Központja alapfeladatai mellett lehetőséget biztosít a belügyi dolgozók és családtagjaik egyéni vagy csoportos sportolására, rekreációjára, valamint egyéb szabadidős tevékenységére. A központ a helyszíne többek között az NKE már hagyományossá vált sportnapjának is.

„Elvárás a rendőreinkkel szemben, hogy a legjobb döntéssel a legkiválóbb megoldást találják meg a legextrémebb helyzetekben is. Kiemelt jelentősége van az intézkedőképesség, illetve a cselekvési biztonság kialakításának, amely a rendészeti felkészítés elengedhetetlen része” – mondta Dr. Tájok Péter r. alezredes, főosztályvezető-helyettes a rendőri sport szerepéről és fontosságáról. Az alezredes szerint – aki nemzetközi kézilabda-játékvezetőként is tevékenykedik – a sport a béke háborúja. Ennek a háborúnak az egyik kiváló helyszíne a Rendőrségi Oktatási és Kiképző Központ Rendészeti Szervek Kiképző Központja (ROKK RSZKK). Sportcsarnok, salakos labdarúgópályák, futó- és tenispályák, úszó- és élménymedence, kondicionáló terem, szauna egy helyen. Az aktív sporttevékenységet végzők számára ajánlják a Budapesti Rendészeti Sportszövetség és a Magyar Rendészeti Sportszövetség szakosztályainak szolgáltatásait. A kiképző központ a lökiképzés, intézkedéstaktika, gépjármű-vezetéstechika, sportszervezés és közlekedéssz pszichológia, valamint az éves fizikai állapotfelmérés mellett a rendészeti sport szervezésében, szakmai irányításában is aktív szerepet vállal. A belügyi szervek dolgozói közül évente 80-90 ezren sportolnak az objektumban, ahol „minden az állomány tagjairól szól”.

A ROKK RSZKK évente megszervezi és lebonyolítja a rendőrség, illetve a belügyi szervek állományának lökiképzési és intézkedéstaktikai szinten tartó és továbbképzési gyakorlatait, valamint a lökiképzők felkészítését is. Konfliktuskezelői tanfolyamot, Police Medic rendészeti sérültellátó szaktanfolyamot és a polgári válságkezelők gyakorlati képzéseit is megvalósították az intézményben, továbbá lövészet felmérőket, illetve lövészversenyeket szerveznek. Az idei évben téli távvezetési tréningben is részt vehettek az érdeklődők, amely a csúszós utakon és a rossz látási viszonyok között alkalmazható, biztonságos szolgálati gépjárművezetési technikák gyakorlati alkalmazását segíti elő. Megkeresés alapján a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV), valamint egyéb rendvédelmi szervek hivatásos állománya részére is tartanak speciális jellegű képzéseket. Az RSZKK széles körű és folyamatosan bővülő nemzetközi kapcsolatrendszerrel működik. A Magyar Rendészeti Sportszövetség jelentős támogatásával sportszakmai és kiképzési célból több belügyi, rendőri munkatárs utazott külföldre, illetve számos nemzetközi rendészeti delegációt láttak vendégül sportrendezvényeiken, kiképzéseik során. Folyamatos, élő kapcsolatot ápolnak a Rendőrsport Világszövetség (USIP), illetve az Európai Rendőrsport Szövetség (USPE) szervezőbizottságaival. Az RSZKK sikeresen támogatja a BM Országos Pontszerző Sportbajnokságokat szervező belügyi szerveket.

Több nemzetközi és hazai sportverseny megszervezése mellett a megszokottnál is magasabb színvonalon rendezték meg az I. Rendőr Szolgálati Pisztolylövő Világbajnokságot, valamint a XIV. Rendőri és Katonai Mesterlövő Világkupát. „Minden képzésünk egyedi és speciális, de a legbüszkébb a Police Medice vagyok, amely világhírnévre tett szert. Tavaly például NATO-katonáknak tartottunk bemutatót. A képzések során a kriminális helyzetekben felmerülő intézkedéstaktikai és életmentési folyamatokat modellezzük. Rendőreinknek megtanítjuk az újraélesztés technikáját, az eszközös légútbiztosítást” – számolt be terveikről Vincze P. Márton. A központ vezetője, a Magyar Rendészeti Sportszövetség ügyvezető elnöke maga is mindennap sportol, tornázik, úszik és

kerékpározik. A belügyi szervek állományának legalább hetven százaléka mozog rendszeresen. A Belügyminisztérium 2016. évi Sportnaptára megtalálható a Magyar Rendészeti Sportszövetség honlapján, amelynek alapvető rendeltetése, hogy naprakész információt biztosítson a belügyi állomány számára a versenyzési és sportolási lehetőségekről, egyúttal tájékoztatást adjon a belügyi szervek által szervezett vagy más szervezetek által rendezett, de a belügyi állományt is érintő versenyek eredményeiről, azok tapasztalatairól – hangsúlyozta Vincze P. Márton, majd hozzátette: „A rendőri állomány vezetői támogatják a sporttevékenységek gyakorlását. Tavaly több európai bajnokságon értünk el szép sikereket, a magyar rendőrség erre is rendkívül büszke lehet.” ●

Egy kérdőíves felmérés eredményei alapján az NKE hallgatóinak hetven százaléka sportol rendszeresen, a tanórákon kívül is, amelyhez számos lehetőséget biztosít az NKE Sportegyesülete. A versenysport, hallgatói, diák- és szabadidősport erősítése érdekében alakult meg az egyesület, amely szakosztályok létrehozásával és működtetésével segíti elő az egyetemi sportéletet. Mindezek mellett ellátja tagjai érdekképviselését, biztosítja részvételük lehetőségét különböző sporteseményeken, bajnokságokon és versenyeken. Az NKE SE 2016 februárjában közhasznúvá vált. Az egyetem hallgatói kiemelkedő eredményeket értek el a legfontosabb hazai versenyeken tavaly: a Magyar Egyetemi, Főiskolai Országos Bajnokságon (MEFOB), a BM-, HM-bajnokságokon, rangos hazai és nemzetközi versenyeken, különböző kupaversenyeken. A MEFOB pontversenyén az NKE – a Testnevelési Egyetem mögött – az előkelő második helyet szerezte meg, ezzel az ország második legsportosabb egyetemévé lépett

elő. 2015-ben a belügyi tanintézetek közötti bajnokságban a hallgatók a harmadikok lettek. „Egyetemünk hallgatói eredményesen szerepelnek mind az egyéni, mind a csapatsportok versenyszámaiban. Felkészítésükben és motiváltságuk fenntartásában nagy szerepe van a testnevelőknek és az edzőiknek” – hangsúlyozta Dr. habil. Kovács Gábor r. dandártábornok, oktatási rektorhelyettes, a Sportegyesület elnöke, aki elmondta, hogy az NKE vezetése idén szeptember 20-án rendezi meg a harmadik Egyetemi Sportnapot a Rendőrségi Oktatási és Kiképző Központ Rendészeti Szervek Kiképző Központja Vágóhid utcai sporttelepén. Az oktatási rektorhelyettes szerint a legtöbb hallgató szeret sportolni, a fegyveres karokon a testnevelési órák magas száma jellemző. A 22 szakosztály az NKE polgárainak különböző sportolási lehetőségeket kínál, többek között lovas hétvégéket vagy vízi túrákat. Megújult az NKE SE Facebook-oldala is, emellett minden eredmény, esemény követhető az egyetem honlapján is.

Várhegyi Katalin sportszervező szerint a szakosztályok sokszínűségét mutatja, hogy a közismert sportágak mellett a hagyományörzés értékeit ápoló, továbbá a képzési célokat támogató, valamint a hallgatók érdeklődési körébe tartozó újabb sportágak üzése is lehetővé vált az egyetemi polgárok számára. A hallgatókat ezáltal az egyetem és az egyesület hozzásegíti sportos életmódjuk kialakításához. Jelenleg az NKE SE-ben az alábbi szakosztályok működnek: cselgáncs, fanatic jumpers (akrobatikus kosárlabda), intézkedéstaktikai, ironcross, ju-jitsu, katonai hagyományőr, kosárlabda, labdarúgó, lovas, lövész, Ludovika Huszár Díszszakasz, néptánc, ökölvívó, röplabda, RTK futsal, RTK GYM, RTK testépítő, tenisz, tollaslabda, tonfa, vívó, vízi sport. Az NKE SE 2015-ben együttműködési, illetve támogatási megállapodásokat kötött a Testnevelési Egyetemmel, a Magyar Közigazgatási és Szervezetfejlesztési Kutatóintézet Alapítvánnyal, valamint a Magyar Lovas Szövetséggel.

Ilyenek voltak a Monarchia hajói

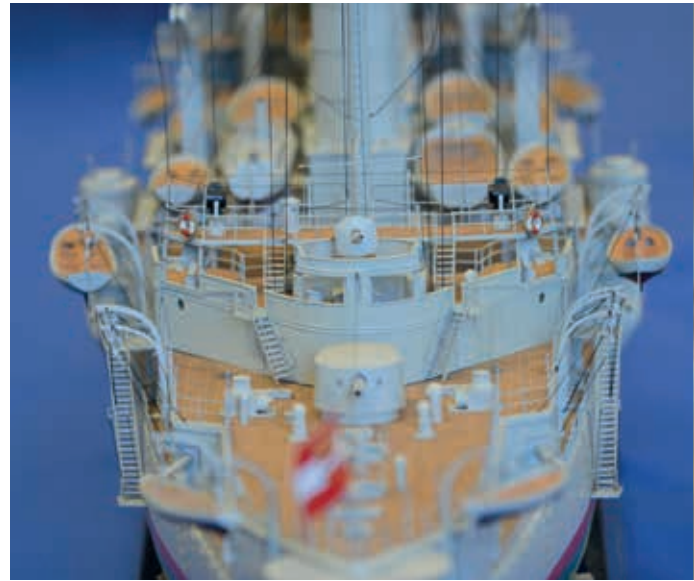
SZÖVEG: SZÖÖR ÁDÁM
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

Az Osztrák–Magyar Monarchia összes hajójának makettjét is megtekinthették az érdeklődők a Nemzeti Közzolgálati Egyetem Ludovika Kiállítótérben rendezett tárlatán. Itt mutatták be először a nagyközönség számára azt a vándorkiállítást, amely gondosan összegyűjtött, hadtörténeti tudósításokat tartalmazó tablók árnyékában, 1:100 méretarányban vonultatta fel az egykori flotta egységeit.

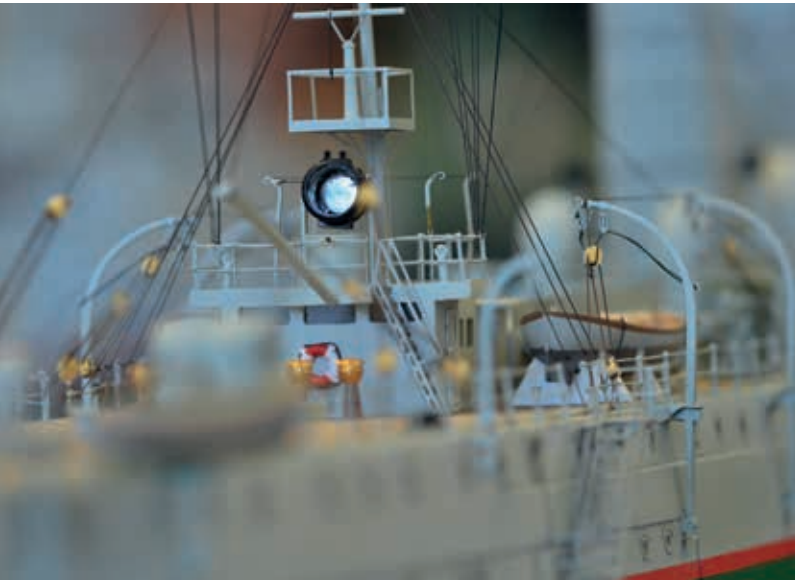

páratlan kalandokban volt része" – mondta el lapunknak. A hajó 1878-ban részt vett Bosznia bekebelezésében, majd az első világháborúban ott volt például Belgrád bevételénél, a rjhavói hadihíd lerombolásánál, valamint a szvistovi átkelésnél is. 1919-ben a monitorlázadás egyik résztvevője volt: június 25. és 26. között a hajó és személyzete is csatlakozott a világ egyik első antikommunista felkeléséhez, amit éppen e hajótípusról neveztek el monitorlázadásnak. A lázadás során esett el a fedélzetén Csicsery László sorhajóhadnagy, akit az utolsó olyan császári és királyi tengerésztisztnek tekintenek, aki egy volt császári és királyi hadihajón szolgálva halt hősi halált. „A Lajta monitor 1920-ban leszerelték, majd 1928 és 1992 között úszó munkagépként dolgozott mint elevátorhajó. Ezt követően lelkes hajóimádók közreműködésével a Hadtörténelmi Intézet és Múzeum tulajdona lett" – fogalmazott Margitay-Becht András. A szakértő elmondta: 2009-ben pályázati pénzből indult meg

A Tudományos Ismeretterjesztő Társulat (TIT) Hajózás-történelmi, Modellező és Hagyományőrző Egyesület két éve, a világháború kitörésének százéves évfordulóján fogott neki a kiállítás megtervezésének, ami mára gazdag, a laikusok számára is lenyűgöző összeállítássá érett. „A kiállítás megrendezésének ötletét az egyesület még 2014 januárjában, a Szent István Csatahajó vízrebocsátásának 100. évfordulója alkalmából tartott sajtótájékoztatón jelentette be, majd 2015. július 24-én mutatta be a Magyar Honvédség 1. Tűzszerész és Hadihajós Ezred csapatmúzeumban" – mondta el a Bonum Publicum érdeklődésére Dr. Balogh Tamás. Az egyesület elnöke hozzátette, hogy a kiállítást akkor csak a rendezvény meghívottai láthatták, a szélesebb nyilvánosságnak most először mutatták be. Aproposját az első világháború centenáriuma való emlékezés adta. A Nagy Háborúban az Osztrák-Magyar Monarchia haditengerészete személyi állományának mintegy 20 százalékát Magyarország adta, így hazánk is tevékenyen részt vett a flotta működtetésében. „A Magyar Honvédség jelenleg is rendelkezik folyami fegyveres erővel, amely az egykori haditengerészet mai jogutóda, s hagyományainak hazai örököse. Mivel a honvédtisztképzés hazai letéteményese a Nemzeti Közzolgálati Egyetem, a kiállítás a centenáriumi emlékezés mellett a honvédtisztképzéshez igazodva a hadihajós fegyvernem hagyományainak erősítéséhez is hozzájárul" – fogalmazott Balogh Tamás. A tárlat számos érdekességet tartogat a nagyközönség számára: a tablóanyag bemutatja a háborús évek eseménytörténetét, amely illusztrálására a haditudósítók, a sajtó és a propaganda által használt korabeli képeslapokat használja fel. Emellett – más hasonló kiállításoktól eltérően – a cs. és kir. haditengerészet háborús felkészülését, harcértékét és a bevetésére vonatkozó stratégiai elképzeléseket is láttatja, valamint a végeredményt kiértékeli. A kiállítás fő attrakciója

azonban az a 18 nagy méretű hadihajómodell, amelyet Dr. Hüvös Ferenc világbajnok hajómodellező alkotott. „A modellek külön érdekessége az azonos méretarány, amely az egyes típusok könnyű összehasonlíthatóságát biztosítja" – tette hozzá Balogh Tamás. A tárlat megnyitóján elhangzott: kevésbé ismert tény, hogy a Monarchia tengeri haderővel is rendelkezett, amely ráadásul a világ nyolcadik legerősebb flottája volt. Dr. Kaiser Ferencről megtudtuk, hogy ugyan a nagyobb hajókat csak négy alkalommal vetették be a világégés során, a kisebb, cirkáló egységek és a tengeralattjárók mindvégig aktívak voltak, köszönhetően a földrajzi adottságoknak. Az NKE nemzetbiztonsági intézetének tanszékvezetője szólt arról is,

hogy a flotta utolsó műveleteire az első világháborúban került sor, amelynek végén a Habsburg Monarchiával együtt az 1786-ban alapított, nagy múltú alakulat is megszűnt. A tárlat megnyitóján mutatták be Dr. Margitay-Becht András egyesületi tag *Tank a Dunán* című könyvét is, amely az idén 145 éves Lajta monitor múzeumhajóról, a cs. és kir. haditengerészet egyetlen máig fennmaradt és felújított egységének történetéről szól. „A Lajta monitor a haditengerészet dunai részlegének utolsó fennmaradt és helyreállított hadihajója, amelyet 1871. május 17-én bocsátottak vízre Újpesten. Ez volt a Monarchia első teljesen vasból épült, forgó lövegtoronnyal felszerelt, vitorlák helyett kizárólag két hajócsavarral hajtott, s vízőblítéses WC-vel is ellátott hadihajója, amelynek hosszú szolgálati ideje alatt

a hajó helyreállítása, amelynek eredményeként 2010-ben, a Parlament előtt ünnepélyesen újrakeresztelték, és az MH 1. Honvéd Tűzszerész- és Hadihajós Ezred tiszteletbeli zászlóshajójává nyilvánították. Margitay-Becht András elmondta azt is, hogy a világon az eredetileg gyártott több mint kétszázból jelenleg csak hét, részben vagy egészben megmaradt monitor van. Ezek egyike a Lajta, amelynek hosszú történetét, valamint – az Európa cégcsoport és a Zoltán Gőzös Közhasznú Alapítvány mellett a TIT HMHE önkénteseinek közreműködésével történt – felújítását mutatja be a most megjelent reprezentatív kötet. A kiadvány 430 oldalán 680 képet, 21 térképet, 35 hajótervjrajzot, 30 flottillás hajópecsétet is találhatnak az olvasók. ●

Az egyenruha kötelez

SZÖVEG: DR. TÓTH NIKOLETT ÁGNES
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

„Ezen a napon megmutatjuk tevékenységünket az állampolgároknak, azt, hogyan készülünk a védelmükre, és ennek során milyen erőt fejtünk ki” – mondta Pintér Sándor a Városligetben tartott VI. Rendőr- és Tűzoltónap alkalmából a Bonum Publicumnak. „Egyben felhívjuk az állampolgárok figyelmét, hogy segítsenek nekünk, működjenek együtt velünk annak érdekében, hogy minél nagyobb biztonságban érezhessék magukat, és minél boldogabbak legyenek a hétköznapjaik” – folytatta gondolatait a belügyminiszter.

A rendezvényre látogatók százötven kiállítószáron segítségével, színvonalas és változatos programok során ismerkedhettek meg a rendőri munkával. Láthattak old timer autókat, rendőr- és tűzoltóautókat, szolgálati kutyákat, hagyományőrző lovas rendőröket, fegyverkiállítást, vezetési szimulátort, motoros, helikopteres, valamint az NKE Rendészettudományi Karának (RTK) oktatói és hallgatói által bemutatott intézkedéstaktikai és tonfabemutatókat is. Az eseményen az egyetemet az RTK mellett a Katasztrófavédelmi Intézet (KVI) is képviselte. Az RTK és a KVI képzéseire mintegy 2500-an voltak kíváncsiak. A kar hallgatói a látványos bemutatókon kívül tájékoztatták a látogatókat az egyetemi életéről. Megfogalmazták, mit jelent számukra a rendőri hivatás, meséltek annak szépségeiről és nehézségeiről.

Az eseményen Dr. Kovács Gábor r. dandártábornok, az NKE oktatási rektorhelyettese úgy fogalmazott: „Ezen a napon megmutatjuk a társadalom tagjai számára, hogy ugyanolyan állampolgárok vagyunk, mint ők, értük vagyunk, értük dolgozunk. Utánpótlást nevelünk, szeretnénk, ha az idelátogató fiatalok kedvet kapnának a rendőri szakmához.” A rendezvényen szintén jelen volt Dr. habil. Boda József nb. vezérőrnagy, az RTK dékánja. Véleménye szerint a rendezvény jelentősége abban rejlett, hogy ezen a napon az állampolgároknak lehetőségük nyílt kötetlen keretek között találkozni és beszélgetni a rendőrökkel. ●

ELISMERÉSBEN RÉSZESÜLTEK AZ RTK OKTATÓI

A rendőrség napja alkalmából Pintér Sándor belügyminiszter kiemelkedő szolgálati tevékenysége elismerésül Szent György-érdemjelet adományozott Dr. Nagy Judit r. ezredesnek, tudományos és nemzetközi dékánhelyettesnek, prof. Dr. Sallai János r. ezredesnek, a Rendészetelméleti és -történeti Tanszék tanszékvezető egyetemi tanárának és dr. Istvanovszki László r. ezredesnek, a Bűnüldözési Tanszék oktatójának. Papp Károly r. altábornagy, országos rendőrfőkapitány a szakterületén huzamosabb időn át nyújtott kiemelkedő tevékenységéért Dr. Major Róbert r. ezredest, tanszékvezető egyetemi docenst és Dr. Kiss Lajos r. alezredest, főiskolai docenst kiemelkedő tevékenységéért részesítette elismerésben. A katasztrófavédelem munkájának segítése érdekében kifejtett kiemelkedő tevékenysége elismeréseként az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság főigazgatója ajándéktárgyat adományozott Dr. Verhóczy János r. ezredesnek, az NKE A Rendészettudományi Kar Tanulmányi Osztály vezetőjének. Rendészettudományi Karon, a rendőrség napja alkalmából megrendezett ünnepségen Dr. habil. Boda József nb. vezérőrnagy is elismeréseket adott át. A kar kiváló oktatója Dr. Buzás Gábor c. r. alezredes lett. Dékáni elismerésben részesültek – a Közfoglalkoztatási Személyzetfejlesztési Főigazgatóság által szervezett Komplex Vezetői Tréning elvégzésével – közép- és felső vezetői kompetenciák megszerzéséért az RTK oktatói, valamint a szép sportsikerek eléréséért a hallgatók és az őket felkészítő tanárok.

A honvédelem napjára

SZÖVEG: PROF. DR. CSIKÁNY TAMÁS

Május 21. a honvédelem napja. 1849-ben ez a nap jelentette a szabadságharc csúcspontját, a hadsereg haza iránti köteleességtudatának látványos megnyilvánulását. Valóra vált az a kossuthi figyelmeztetés, hogy nem szavak, hanem tettek kellene a haza megvédéséhez. Igazi katonai siker és katarzis volt ez a nap, amely már magában hordozta az elkerülhetetlennek látszó legyőztetést is.

A magyar honvédsereg – a Komáromból Győrbe irányított két hadosztály kivételével – 1849. május 4-én érkezett Buda alá. A hadvezetés szerint a rossz állapotban lévő és már elavult vár néhány nap alatt bevehető, sőt egy jól sikerült erődemonstráció esetén a védők feltehetően meg is adják magukat. Hamar kiderült, hogy a vár védelmét alaposan megszervezték. A szükséges erősítési munkák elvégzésével jelentősen javult a vár ellenálló képessége, a védők elszántak voltak a végsőkig való ellenállásra. A vár parancsnoka, Heinrich Hentzi von Arthurum tábornok négy gyalogzászlóaljjal, kevés lovassággal és kb. kilencven löveggel rendelkezett.

A várat három hadtest és a VII. hadtest Kmety-hadosztálya vette körül. A kb. 30 ezer fős sereget 142 tábori löveg támogatta. Miután Görgei Artúr tábornok a megadásra felszólító levéllel nem ért célt, megkezdte a vár lövetését. Kis űrméretű lövegei azonban csak kevés kárt tudtak okozni, a gyalogsági támadások pedig szintén sikertelenek voltak. Bebizonyosodott, hogy a vár bevételéhez rést kell törni a falon, és ehhez a védművekre teljesen hatástalan tábori lövegek helyett ostromlővegekre van szükség. Görgei másnap parancsot küldött Guyon tábornoknak, hogy indítson nehézlővegeket Buda alá. A komáromi várparancsnok erre elrendelte, hogy négy 24 és egy 18 fontos bronzágyút, valamint négy 60 fontos mozsárágyút a szükséges lőszerekkel együtt rakjanak gőzhajóra, és indítsanak el Óbudára.

Közben Budánál kijelölték a várfalnak azt a szakaszát, amelyen rést kell törni. Miután ezt Görgei jóváhagyta, a hadsereg tüzérparancsnokának, Psotta Móric alezredesnek az irányításával

megkezdődött a réstörő és az ezt fedező ún. leszerelő üteg helyének előkészítése. A tábori ütegeknek szintén fedezékeket készítettek, miközben a védők figyelmének elterelésére időről időre lőtték a várat. A vár belső épületeinek rombolása, felgyújtása elsősorban a lakosságra hatott rendkívül demoralizálóan, de a védőket is állandó figyelemre készítette. Ezt célozták azok a látszattámadások is, amelyeket a gyalogság hajtott végre a Víziváros és a Tabán Duna felé eső oldalánál. A várostrom e szakaszában azonban a főszerep a tüzérségre hárult.

A tüzelőállások kiépítése lassan haladt, hiszen csak sötétben lehetett dolgozni, nehogy a védők idő előtt felfedjék az ostromlővegek leendő helyeit. Az ostromágyúk május 14-én már a Naphegy mögött készen álltak arra, hogy a műszaki munkák befejezése után tüzelőállásokba kerüljenek. A lövegek mozgatására szintén csak éjjel került sor, a legnagyobb elővigyázatosság mellett. Az ágyúk, szekerek kerekeit szalmával kötötték be, hogy lehetőleg zajtalanul haladjanak. Május 15-én az esti órákban megkezdtek a lövegek bevonatását. Másnap reggel 4 órakor megszólaltak a nehézágyúk és este 6 óráig a tábori lövegekkel együtt szinte szünet nélkül lőtték a várat. A másnap folytatódó lövetés eredményeként a vár falán rés keletkezett, mire Görgei elrendelte a rohamot. Ez elhamarkodott döntésnek bizonyult, mert a rés még nem volt elégé járható. A május 17-én, hajnalban indított roham alkalmával a támadóoszlopok nem tudtak a várba hatolni. További három napra és több mint kétezer lövedék kilövésére volt még szükség, hogy május 21-én hajnalra kitűzhessék a roham új időpontját.

A terv szerint a rést az I. hadtest két zászlóaljának kellett támadnia. További zászlóaljak feladata volt, hogy egy, a réstől délre

forrás: www.hu.wikipedia.org

indított támadással az ellenséget erejének megosztására késztesék. Az I. hadtesttel egy időben a II. és a III. hadtestnek, valamint az önálló Kmety-hadosztálynak is támadnia kellett, hogy a várvédőket így minden irányból foglalkoztassák. A főirány azonban a rés volt. A zászlóaljak reggel háromig észrevétlenül a falak közelébe jutottak. Ekkor szólaltak meg a réstörő üteg ágyúi, jelt adva az általános rohamra. Elsőként a 34. zászlóalj igyekezett a résen keresztül bejutni a várba, de a védők visszaverték a támadást. Ez viszont lehetővé tette, hogy két honvéddzászlóalj is, a falakat létrával megmászva, bejusson a várba. Négy órakor az első honvédek már a falakon belül voltak.

A betörő zászlóaljak parancs szerint a fegyvertár elfoglalására, illetve a délről támadó II. hadtest megsegítésére indultak. Ezután a vár déli része magyar kézre került. Hentzi ekkor a Szent György térnél próbálta meg elszigetelni a támadókat, s minden nélkülözhető erejét ide irányította. Csapatait személyesen vezette ellen-támadásra a honvédek ellen, ez azonban az életébe került. A vár parancsnokát a 47. (zalai) honvéddzászlóalj katonáinak puszkagolyói találták el, Hentzi rövidesen belehalt sebesülésébe. A Szent György tér környéki harc a védőket megfosztotta tartalékaiktól, így fokozatosan minden ponton teret nyertek a támadó csapatok. Alois Alnoch von Edelstadt ezredes, a várparancsnok helyettese megkísérelte a Lánchíd felrobbantását. Az előkészített aknákat felrobbantak ugyan, de a híd sértetlen maradt; Allnochot viszont a robbanás darabokra tépte. A várba hatoló honvédek előtt a megmaradt védők három és félórai harc után letették a fegyvert. A roham gyors és sikeres volt, de sok áldozattal is járt. Magyar részről 368 fő esett el, és 700 sebesült meg.

A nagyszabású politikai manőverek lehetetlen helyzetbe hozták a honvédsereget. I. Ferenc József császár, a még 1833-ban megkötött münchengráti szerződés érvényesítéséről egyezett meg I. Miklós orosz cárral, ami 200 ezer orosz katona Magyarországra küldését jelentette, mögötte további 60 ezer fős tartalékkal. A tárgyalások már április elején megkezdődtek, tehát a függetlenségi nyilatkozatkiadása előtt. Vagyis azt nem ez utóbbi idézte elő, ahogy akkor és még utána is sokan gondolták. A kossuthi magyar politika nem volt előidézője az orosz beavatkozásnak, de nem is tudott ellene tenni semmit.

A szabadságharcot a nyomasztó túlerő legyőzte, de a negyvennyolcas hadsereg létrehozása, működésének biztosítása és sikerei máig példaként hatnak. Kossuth hatalmas szervező munkája, Görgei katonai zsenije, a tábornokok, tisztek és katonák elkötelezett lelkesedése jelképezi, hogy a legnehezebb helyzetben is helyt lehet és kell állni, ha a cél olyan nemes, mint a haza és a szabadság védelme. Sajátos fintora a magyar történelemnek, hogy erre a szabadságharc óta eltelt 156 év alatt alig volt módja a magyar haderőnek. Az Isonzónál, Piavénál, Galíciában, a Don mentén vívott harcok egy nemzet tragédiájának útját jelölik ki, és ezért nem a katonák voltak felelősek, hanem azon tragikusan rossz politikai döntések, amelyek a hazától távolra kényszerítették katonáinkat. Mégis bizton állíthatjuk, hogy a magyar katonai múlt egyik legszebb fejezete nemzeti történelmünknek, erre mi, mostani katonák is méltán lehetünk büszkéek. Ismeretére kimondhatatlanul nagy szükség van azért is, hogy emelkedjék nemzeti önbecsülésünk. Ahogy a Hadtörténelmi Levéltár jelmondata is idézi: „*Sine praeteritis futura nulla*” – Múlt nélkül nincs jövő. ●

MÁJUS

Fesztiválvilág

Lassan, de biztosan jön a nyár, s ezzel együtt beindul az igazi fesztiválszezon. Mára a fesztivál kifejezés az intenzív élményt és kötetlen kikapcsolódást nyújtó rendezvények szinonimájává vált, holott sokáig csupán a művészeti fesztiválok számítottak „igazi” fesztiválnak. Napjainkra a művészeti fesztiválok mellett a fogyasztói világ izlését tükröző rendezvények is bekerültek ebbe a körbe, és világszerte elterjedtek. Sőt, a 21. században a fesztiválok a legpiacképesebb kulturális „árúk” közé tartoznak. Kedvcsinálóként következzen most néhány késő tavaszi, kora nyári, hamisítatlan magyar fesztivál ajánlója.

Szegedi Borfesztivál–Szeged Napja Ünnepségsorozat

Szeged, 2016. május 13. – május 22.

10 napon át, 10 helyszínen, 250 programmal, 150 borászat félezerféle nedűjével és 200 kézműves részvételével csábítja a napfény városa az érdeklődőket a Szeged Napja Ünnepségsorozatra és a XXII. Szegedi Borfesztiválra. Az egyedülálló gasztronómiai, kulturális és zenei kínálatot jelentő esemény a Széchenyi téri „központja” mellett idén is várja vendégeit az ország egyik legnagyobb kézműves seregszemléjén, a Hídi Vásáron, az egyedülálló zenei felhozattal kecsegtető Dóm Téri Kavalkádon, a Klauzál téri Gaszt-

roudvaron, továbbá – a teljesség igénye nélkül – a Dugonics és az Árpád téren is. A borünnep 2014-ben elnyerte a Magyar Fesztiválszövetség kiváló minősítését. Bővebb információ: www.szegediborfesztival.hu/

Tatai Patara

Tata, 2016. május 27. – május 29.

A Patara Fesztivál Európa legrangosabb török kori történelmi fesztiválja, amelynek során a Tatai Vár lábánál a

látogatók szeme előtt elevenedik meg az 1597. évi történelmi jelentőségű csata. Az ostrom során gróf Pálffy Miklós, a császári-királyi seregek vezére csellel visszafoglalta a tatai várat a töröktől. Ennek az ütközetnek állít emléket a háromnapos esemény. A katonai hagyományok megjelenítésére, a korszak művelődéstörténetének, a török és keresztény kultúra színes bemutatására hivatott rendezvény a kor egy különleges fegyvere, a patara, vagy más néven kapupetárda bevetésének első sikeres magyarországi kísérletét idézi meg. A korhű ruhák, haditechnikai eszközök és autentikus csatajelenetek egyedülálló élményt garantálnak a nézők számára. Az érdeklődők a múltidéző kiállítások megtekintése mellett részt vehetnek hastáncbemutatón, s katonazenekari dallamokkal ismerkedhetnek. A korhű vásári forgatag mutatványosokkal, tűzzsonglőrökkel varázsolja el a résztvevőket, akikre pihenésként török kávékóstoltatás vár. Az esemény történész szakértője egyetemünk Hadtudományi és Honvédtisztképző Karának egyetemi docense, Dr. Négyesi Lajos alezredes. Bővebb információ: www.tataipatara.hu

LUDOVIKA

SZABADEGYETEM

LUDOVIKA

SZABADEGYETEM

TUDÁSSAL A HAZA SZOLGÁLATÁBAN!

0:03 / 52:56

Az idei félév előadásai már megtekinthetők -csatornánkon.

youtube.com/nkeuni

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM RENDÉSZETTUDOMÁNYI KAR

TISZTAVATÓ ÜNNEPSÉG

2016. JÚNIUS 26., 9 ÓRA

BUDAVÁRI PALOTA • KAPISZTRÁN TÉR

